

PRZEGŁĄD PEDAGOGICZNY

TYGODNIK

ORGAN TOW. NAUCZYCIELI SZKÓŁ ŚREDNICH I WYŻSZYCH
T. N. S. W.

POD REDAKCJĄ HENRYKA GALLEGO

Nr. 37

Warszawa, 15 grudnia 1932 r.

R. LI (16)

SPRAWOZDANIE ZARZĄDU GŁÓWNEGO T. N. S. W. za rok 1932.

I. W s t ę p.

Sprawozdanie niniejsze obejmuje czas od dnia 1 kwietnia 1932 r., t. j. od terminu ostatniego zwyczajnego Walnego Zgromadzenia T. N. S. W. w Warszawie do dnia 1 grudnia 1932 r., a więc okres 8 miesięcy. W części skarbowej sprawozdanie obejmuje okres od dnia 1 stycznia do dnia 1 grudnia 1932, a więc 11 miesięcy. Dwie okoliczności zaznaczyły się wybitnie w układzie i treści niniejszego sprawozdania: przyspieszony termin Walnego Zgromadzenia oraz tendencja do bardzo daleko idących oszczędności budżetowych.

Zarząd Główny T. N. S. W. na plenarnem posiedzeniu w dniu 16 października 1932 po rozważeniu, przedstawionych przez 11 Kół i dwa Wydziały Zarządów Okręgowych wniosków w sprawie Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia postanowił znaczną większością głosów wniosków tych nie uwzględniać; natomiast postanowił przyspieszyć termin Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia T. N. S. W. i polecił Wydziałowi Zarządu Głównego zwołać je w pierwszych 6 tygodniach nowego roku administracyjnego. Nieznane jeszcze w październiku świeże zarządzenie Ministerstwa, ustalające ferie świąteczne na okres do dnia 15 stycznia oraz znoszące tak zw. małe wakacje w początku lutego, skłoniły Wydział Zarządu Głównego do ustalenia na posiedzeniu 30 listopada 1932 r. terminu Walnego Zgromadzenia na dni 12 i 13 stycznia 1933 r.

Ponieważ na podstawie § 38 statutu sprawozdanie z działalności Zarządu obowiązani jesteśmy podać do wiadomości członków na 3 tygodnie wcześniej przed Walnem Zgromadzeniem, przeto konsekwencją ustalonego w ten sposób terminu Walnego Zgromadzenia było zamknięcie okresu sprawozdawczego z dniem 1 grudnia 1932 oraz ograniczenie sprawozdania do tej części, której przedłożenie w terminie jest naszym obowiązkiem statutowym, t. j. do sprawozdania samego Zarządu Głównego T. N. S. W. Sprawozdanie z działalności Towarzystwa postaramy się podać oddzielnie.

Okres kryzysowy, jaki obecnie przeżywamy, usilne domaganie się członków, by obniżyć składkę miesięczną i dokonać wszelkich możliwych oszczędności — oto drugi ważny powód, dla którego sprawozdanie niniejsze jest niezwykle krótkie i zwięzłe. Mimo tych ograniczeń staraliśmy się zestawzić poniżej wszelkie ważniejsze fakty z działalności Zarządu Głównego.

BIBLIOTEKA MIEJSKA

Radomia

II. SKŁAD ZARZĄDU GŁÓWNEGO, GŁÓWNEJ KOMISJI REWIZYJNEJ I GŁÓWNEJ KOMISJI ROZJEMCZEJ.

W okresie sprawozdawczym skład Zarządu Głównego przedstawiał się w sposób następujący:

L. p.	Imię i nazwisko	Miejsce zamieszkania	Rok wyboru do Zarządu
Z A R Z Ä D G Ł Ó W N Y :			
	Prezes T-wa:		
1	Prof. dr. Wacław Sierpiński	Warszawa	1930
	Wiceprezesi:		
2	Stefan Kwiatkowski	"	1932
3	Józef Grabewski	"	1931
	Sekretarz generalny:		
4	Dr. Tadeusz Mikułowski	"	1931
	Zastępca sekretarza generalnego:		
5	Romuald Mańkowski.	"	1932
	Skarbnik:		
6	Władysław Kopczewski	"	1930
	Zastępca skarbnika:		
7	Maksymilian Tazbir	"	wir., § 55 stat.
	<i>Prezes Warszawskiego Koła TNSW.</i>		
	Redaktor „Przeglądu Pedagogiczn.”:		
8	Henryk Galle	"	wir., § 58 stat.
	Członkowie Zarządu:		
9	Zofja Iwaszkiewiczowa	"	1932
10	Jan Kórnecki	"	1930
11	Prof. dr. Adam Krokiewicz	"	1931
12	Dr. Emanuel Łoziński	"	1931
13	Dr. Stanisław Sumiński.	"	1931
14	Włodzimierz Topoliński	"	1930
15	Dr. Paweł Ordyński.	"	1932
16	Prof. dr. Ludwik Jaxa Bykowski	Poznań	1930
17	Ks. Karol Gałęzowski	Łuck	1930
18	Doc. dr. Zenon Klemensiewicz.	Kraków	1932
19	Dr. Stefan Kuczyński	Lwów	1932
20	Inż. Janusz Munkiewicz	Piotrków	1932
21	Antoni Woik-Laniewski	Bydgoszcz	1931
22	Prof. dr. Jan St. Bystroń	Kraków	wirył., § 58 st.
	<i>Prezes Okr. Krakowskiego.</i>		
23	Prof. dr. Henryk Życzynski	Lublin	"
	<i>Prezes Okr. Lubelskiego.</i>		
24	Piotr Zygmunt Dąbrowski.	Lwów	wir., § 55 i 58 st.
	<i>Prezes Okr. Lwowskiego i red. „Muzeum”.</i>		

L. p.	Imię i nazwisko	Miejsce zamieszkania	Rok wyboru do Zarządu
25	Kazimierz Koszyk <i>Prezes Okr. Łódzkiego.</i>	Łódź	wir., § 58 st.
26	Józef Zagórski <i>Prezes Okr. Poznańskiego.</i>	Toruń	"
27	Dr. Władysław Kowaleńko <i>Prezes Okr. Pomorskiego.</i>	Poznań	"
28	Jan Wielebiński <i>Prezes Okr. Śląskiego.</i>	Król. Huta	"
29	Stanisław Świetlicki <i>Prezes Okr. Warszawskiego.</i>	Warszawa	"
30	Bronisław Zapaśnik <i>Prezes Okr. Wileńskiego.</i>	Wilno	"
31	Prof. dr. Eugenjusz Piasecki <i>Przew. Prez. Gł. Sekcji Auton. Wych. Fiz.</i>	Poznań	wir., § 55 st.
32	Dr. Antoni Mikulski <i>Przew. Prez. Gł. Sekcji Auton. Sem. Naucz.</i>	Kraków	"
33	Tadeusz Sierzputowski <i>Przedstawiciel „Książnicy-Atlasu”.</i>	Warszawa	wir., § 58 st.
Zastępcy członków Zarządu:			
34	Stanisław Bogdanowicz	Warszawa	1932
35	Antoni Czekalski	"	"
36	Piotr Halfter	"	"
37	Ks. Józef Kulesza	"	"
38	Franciszek Niemiec	"	"
39	Stanisław Sedlaczek	"	"
40	Jan Jasiński	Stanisławów	"
41	Roman Kociurski	Toruń	"
42	Inż. Zygmunt Łabęcki	Król. Huta	"
GŁÓWNA KOMISJA REWIZYJNA:			
43	Stanisław Dankowski	Kraków	1932
44	Kajetan Golczewski	Lwów	"
45	Eugenjusz Kosiński	Lwów	"
46	Dr. Stefan Moycho	Warszawa	"
47	Zygmunt Szczawiński	"	"
GŁÓWNA KOMISJA ROZJEMCZA:			
48	Jarosław Chelmiński	Warszawa	1932
49	Michał Dowgird	"	"
50	Władysław Gubrynowicz	"	"
51	Wacław Kloss	"	"
52	Dr. Marian Reiter	"	"
53	Dr. Jan Riemer	"	"
54	Bronisław Schupp	"	"
55	Walerja de Tilly	"	"
56	Antonina Walicka	"	"

Zmiany, zasze w składzie Zarządu Głównego w ciągu okresu sprawozdawczego.

W ciągu okresu sprawozdawczego zaszy następujące zmiany w składzie osobowym Zarządu Głównego T. N. S. W.:

1. W maju 1932 r. złożył mandat członka Zarządu Głównego kol. dr. Stefan Kuczyński ze Lwowa (przyjęto do wiadomości na posiedzeniu pełnego Zarządu Głównego w dniu 29 maja 1932).

2. W dniu 31 maja 1932 r. złożyli mandaty członków Zarządu Głównego kol. kol.: Józef Grabowski, Paweł Ordyński, Stanisław Sumiński i Włodzimierz Topoliński z Warszawy.

Na miejsce ustępujących członków zgodnie z art. 59 statutu T-wa weszli do Zarządu Głównego zastępcy: z Warszawy: kol. kol. 1) Stan. Bogdanowicz (na miejsce kol. J. Grabowskiego), 2) Ant. Czekalski (na miejsce kol. P. Ordyńskiego), 3) ks. J. Kulesza (na miejsce kol. S. Sumińskiego), 4) Fr. Niemiec (na miejsce kol. W. Topolińskiego) i z prowincji kol. Jan Jasiński ze Stanisławowa (na miejsce kol. S. Kuczyńskiego).

Przewidziane statutem zmiany w składzie Zarządu Głównego w czasie Walnego Zgromadzenia w roku 1933.

Zgodnie z art. 60 statutu Towarzystwa z powodu upływu kadencji ustępują członkowie Zarządu Głównego, wybrani w roku 1930, a mianowicie:

A. Prezes Towarzystwa prof. dr. Wacław Sierpiński.

B. Członkowie z Warszawy: kol. kol.: Władysław Kopczewski, Jan Kornecki, Fr. Niemiec.

C. Członkowie z poza Warszawy: kol.: prof. dr. Ludwik Jaxa Bykowski, ks. Karol Gałęzowski.

D. Wylosowany z kadencji 1931 r. dla dostosowania stanu liczebnego do § 59 statutu: kol. Stanisław Bogdanowicz z Warszawy.

Ogółem Walne Zgromadzenie T. N. S. W. w roku 1933 wybiera: Prezesa Towarzystwa, czterech członków Zarządu Głównego z Warszawy, dwóch z Okręgów.

Na podstawie art. 59 statutu ustępują wszyscy zastępcy członków Zarządu Głównego oraz na podstawie art. 70, 73 statutu — wszyscy członkowie Głównej Komisji Rewizyjnej i Głównej Komisji Rozjemczej.

III. Organizacja Pracy w Zarządzie Głównym.

Pełny Zarząd Główny, Wydział, Prezydium.

W okresie sprawozdawczym pełny Zarząd Główny odbył posiedzenie w dniu 4 kwietnia 1932, na którym dokonane były wybory członków Prezydium, oraz w dniach 29 maja i 16 października 1932 r., na których wysłuchano i przyjęto do wiadomości sprawozdania z działalności Wydziału, rozważano sprawy zasadnicze dla Towarzystwa znaczenia i powzięto szereg uchwał, stanowiących wytyczne dla Wydziału w dalszej jego pracy.

Wydział Zarządu Głównego, składający się z członków Zarządu Głównego, mieszkających w Warszawie, przedstawiciela Dyrekcji „Książnicy-Atlasu” i zastępców członków Zarządu Głównego z Warszawy — odbył w okresie sprawozdawczym 7 posiedzeń (w r. ub. w ciągu 12 miesięcy — 5 posiedzeń). Na posiedzeniach tych omawiane były na podstawie sprawozdań Prezydium wszystkie ważniejsze sprawy Towarzystwa i udzielane były dyrektywy dla Prezydium.

Właściwym organem wykonawczym na mocy ustalonego zwyczaju było Prezydium. Prezydium stanowi: prezes T-wa prof. dr. W. Sierpiński, wiceprezes St. Kwiatkowski, sekretarz gen. dr. T. Mikułowski, zastępca sekretarza gen. R. Mańkowski, skarbnik Wł. Kopczewski, zastępca skarbnika M. Tazbir, redaktor „Przeglądu Pedagogicznego” H. Galle. W razie potrzeby zapraszani byli na posiedzenia Prezydium także inni członkowie Wydziału dla omówienia poszczególnych spraw.

Posiedzenia Prezydium odbywały się stale co tydzień w środy — z wyjątkiem tych tygodni, w których były posiedzenia Wydziału. W ciągu ostatniego roku odbyto 20 posiedzeń.

Biuro Zarządu Głównego.

Biuro czynne było codziennie od g. 18 do 21, zwykle jednak czas pracy był znacznie dłuższy. W czasie wakacyj Biuro otwarte było przez lipiec codziennie od g. 18—20, a od 1—20 sierpnia trzy razy tygodniowo w tych samych godzinach. Od 20 sierpnia biuro funkcjonowało normalnie jak w czasie roku szkolnego. Poza sekretarzami T. Mikułowskim i R. Mańkowskim wchodzili w skład biura:

- 1) mag. B. Jeziorski, aplikant adwokacki, referent prawny;
- 2) Cz. Pawłowski, kierownik kancelarii, registrator i archiwariusz;
- 3) J. Borowska, maszynistka.
- 4) J. Matczakówna, buchalterka;
- 5) Wł. Kowalik, administrator i korektor „Przeglądu Pedagogicznego”.

W okresie sprawozdawczym, t. j. w ciągu 8 miesięcy, dziennik biura wykazuje 2505 numerów, wtem cały szereg okólników, wpisanych pod jeden numer mimo znacznej liczby egzemplarzy.

W technice pracy biura starano się przeprowadzić szereg ulepszeń, o ile na to pozwalały stosunki finansowe. Ulepszono skorowidz imienny i rzeczowy, uzupełniono podręczną bibliotekę prawno-administracyjną. Biuro wystawiało legitymacje dla wszystkich członków T. N. S. W. na podstawie zestawień, nadsyłanych przez Koła.

Administracja „Przeglądu Pedagogicznego” obowiązana była wykonywać uchwałę pełnego Zarządu Głównego z dnia 11.X.31, w myśl której Kołom, zalegającym ze składkami przez okres dłuższy, niż 2 miesiące, wstrzymuje się ekspedycję „Przeglądu”. Wywoływało to niejednokrotnie nie uzasadnione reklamacje poszczególnych członków T. N. S. W., a nawet niektórych Zarządów Kół, jakkolwiek każdemu zarządzeniu Skarbnika Zarządu Głównego, wstrzymującemu ekspedycję „Przeglądu”, towarzyszył list do Zarządu Koła. Mimo wielu przykrych nieporozumień energiczne egzekwowanie zaległości wydaje się niezbędne z punktu widzenia sprawności organizacyjnej T. N. S. W.

„Przegląd Pedagogiczny”

W okresie sprawozdawczym, jak poprzednio, redaktorem był kol. Henryk Galle, sekretarzem Redakcji kol. Henryk Tański. Układ „Przeglądu Pedagogicznego” w roku 1932 pozostał ten sam, co poprzednio. Współpracownikami stałymi w dziale Paedagogica byli: dr. W. Gottlieb (angielskie), J. Kołodzka (francuskie), dr. St. Pfanhauserowa (słowiańskie), M. Ryłkówna (niemieckie); w dziale: „Z czasopism pedagogicznych” — dr. Wł. Szyszkowski, w dziale „Prasa o szkole i nauczycielu” — dr. Leon Płoszewski, w dziale „Z życia T. N. S. W.” — dr. T. Mikułowski, w dziale „Z Sejmu” — poseł J. Kornecki. Tekst francuski spisu rzeczy układała kol. M. Gabszewiczówna, Administratorem pisma był p. Wł. Kowalik.

W roku 1932 ukazało się 38 numerów o 756 stronicach, pozatem sprawozdanie za rok 1931 z odrębną paginacją 1 — 74 str.

Artykułów nadesłano 450.

Treść „Przeglądu” rozpadała się na 2 główne działy: pedagogiczny i zawodowy. Rozwinał „Przegląd” w roku sprawozdawczym dział artykułów, omawiających stan prawny nauczycieli, m. in. ukazywały się też orzecznictwa Najwyższego Trybunału Administracyjnego.

Nr. 1 poświęcił „Przegląd” 50-letniej rocznicy swego istnienia, wypełniając go wspomnieniami dawnych redaktorów i przyjaciół pisma.

W dwudziestą piątą rocznicę śmierci St. Wyspiańskiego został wydany specjalny numer ku czci poety.

Zgodnie z uchwałą Dorocznego Walnego Zgromadzenia T. N. S. W. w Warszawie w dn. 2 i 3 kwietnia Prezydium Zarządu Głównego powołało Komisję celem opracowania układu i treści „Przeglądu” w przyszłości. Skład tej Komisji jest następujący: St. Bogdanowicz, H. Galle, J. Grabowski, Wł. Kopczewski, St. Kwiatkowski, E. Łoziński, T. Mikułowski, L. Płoszewski, A. Ryniewicz, B. Suchodolski i Wł. Szyszkowski i H. Tański. Komisja odbyła dotychczas 2 posiedzenia.

Syndyk T. N. S. W.

Syndykiem T. N. S. W. był jak w latach poprzednich adw. Ant. Macierakowski (Warszawa, Hoża 41, tel. 9-05-61). W okresie sprawozdawczym syndyk T. N. S. W. wniósł 4 skargi do Najwyższego Trybunału Administracyjnego, po-

nadto udzielił kilku porad prawnych członkom T. N. S. W. w sprawach bardziej skomplikowanych. W dwu sprawach Zarząd Główny powierzył wniesienie skargi specjaliście spraw uposażeniowych i emerytalnych, adw. dr. Józefowi Sarapacie, Warszawa, Leszno 7, tel. Nr. 11-73-76.

Biurow porad prawnych.

W myśl uchwały Walnego Zgromadzenia, które zażądało zwiększenia działalności Zarządu Głównego w sprawach porad prawnych dla członków, Zarząd Główny znacznie rozbudował referat prawny. Oprócz już dawniej urzędującego przy Zarządzie Głównym doradcy prawnego, magistra praw B. Jezierskiego i dotychczasowego syndyka T-wa, mecenas Macierakowskiego, prowadzącego sprawy członków w Najwyższym Trybunale Administracyjnym, Zarząd Główny kilkakrotnie powierzał prowadzenie spraw w N. T. A. innym wybitnym prawnikom. Nadto Zarząd Główny nawiązał bliższy kontakt z Biurem N. T. A., skąd otrzymywał odpisy ciekawszych wyroków, dotyczących spraw nauczycielskich uposażeniowych, emerytalnych bądź wreszcie służbowych, wynikających z wadliwego stosowania przez władze szkolne artykułów Pragmatyki. Wyroki te oraz motywy do nich były ogłaszane w skróceniu w „Przeglądzie Pedagogicznym” w dziale p. t. „Z orzecznictwa N. T. A.”.

W ubiegłym okresie zamieszczono 116 artykułów. Koledzy mogli z tych wiadomości, podanych w „Przeglądzie Pedagogicznym”, orjentować się, jakie sprawy mogą mieć szanse powodzenia, w N. T. A., a jakie są pozbawione tych szans. Informacje te niejednemu koledze mogły oddać usługę w jego osobistych sytuacjach prawnych.

Udzielono pisemnych porad — 70, ustnych — 220, interwencji w Ministerstwach, Kuratorjum, Izbach Skarbowych — 49.

Pozatem Biuro Porad Prawnych, istniejące przy Zarządzie Głównym, a pozostające pod bezpośrednim kierownictwem Sekretariatu Generalnego, udzieliło członkom w okresie sprawozdawczym wyjaśnień, rad i wskazówek w wielu sprawach.

Z ważniejszych spraw załatwiło biuro w postaci porad i interwencji wiele zapytań w sprawach zaliczenia lat pracy i emerytalnych, w sprawach finansowych, w sprawach Najw. Tryb. Adm., stosunków w szkoln. prywatnem, Z. U. P. U. i t. p.

W jednym wypadku biuro porad prawnych przeprowadziło skutecznie akcję obrony czci Prezesa jednego z Kół, niesłusznie zaatakowanego przez prasę.

Dla uregulowania i ujednolinitania sprawy korzystania z Biura Porad Prawnych opracowany został Regulam i po uzgodnieniu go z Zarządami Okręgowymi został ogłoszony w 33 n-rze „Przeglądu Pedagogicznego”, jako obowiązujący wszystkich członków. W kilku wypadkach Biuro Porad Prawnych przygotowało projekty skarg do N. T. A. dla kolegów, którzy następnie skargi te wnosili za pośrednictwem miejscowych adwokatów do N. T. A.

Stosunek do Ministerstwa W. R. i O. P.

Zarząd Główny starał się tak, jak i dotychczas, o utrzymanie możliwie żywego kontaktu z Ministerstwem W. R. i O. P., a mianowicie: w drodze delegacji do Ministerstwa z ramienia Prezydium oraz przez interwencje personalne w imieniu poszczególnych członków w ramach określonych przez § 3 Statutu T. N. S. W. Delegacje nasze przedstawiały zazwyczaj postulaty T. N. S. W. na ręce p. dr. M. Mendysa, Dyrektora Departamentu Ogólnokształcącego Ministerstwa W. R. i O. P., który przyjmował nas w imieniu Pana Ministra. Delegacja „Przeglądu Pedagogicznego” informowała się w sprawie programu u p. dr. J. Balickiego, Naczelnika Wydziału Programowego Ministerstwa W. R. i O. P., i uzyskała za zgodą Pana Ministra pisemną odpowiedź na niektóre pytania programowe. Odpowiedź tę wydrukowaliśmy w N-rze 29 „Przeglądu”.

Delegat T. N. S. W. do Komitetu Budowy Okrętu „Dar Szkoły Polskiej” kol. dr. Sumiński przyjęty był w dniu 10.X wraz z przedstawicielem innej organizacji nauczycielskiej przez P. Wiceministra K. Pierackiego i przedstawił mu wnioski Komitetu w tej sprawie.

T. N. S. W. zostało przez P. Ministra W. R. i O. P. zaproszone do udziału w Państwowej Radzie Oświecenia Publicznego i delegowało na podstawie uchwa-

ły Wydziału do Rady Prezesa prof. W. Sierpińskiego. Trzech członków Zarządu Głównego brało bezpośredni udział w opracowaniu programów szkolnych; członek Zarządu Głównego prof. dr. E. Piasecki, przewodniczący Sekcji Głównej Wychowania Fizycznego, mianowany został przez P. Ministra Spraw Wojskowych w porozumieniu z Ministerstwem W. R. i O. P. członkiem Rady Naczelnej Wychowania Fizycznego. Członek Zarządu Głównego prof. dr. L. Jaxa Bykowski powołany został przez P. Ministra Spraw Wojskowych w skład Państwowej Komisji Psychotechnicznej przy Ministerstwie Spraw Wojskowych.

Wydawnictwa drukowane Ministerstwa W. R. i O. P. otrzymywaliśmy bezpłatnie. W razie potrzeby otrzymywaliśmy w miarę możności niektóre dane o szkolnictwie; tak np. dzięki uprzejmości Ministerstwa mogliśmy dostarczyć danych o zajęciach pozaszkolnych młodzieży szkolnej do użytku Międzynarodowego Biura Narodowych Towarzystw Nauczycieli Szkół Średnich. Szczegóły nowego rozporządzenia Ministerstwa o ferjach otrzymaliśmy na naszą prośbę niezwłocznie po zatwierdzeniu go przez Pana Ministra.

Zapytania oraz życzenia w sprawach personalnych, które przedkładał bądź w czasie wspomnianej delegacji, bądź w poszczególnych wypadkach za pośrednictwem kol. Sekretarzy Generalnych, były rozpatrywane zawsze z całą uwagą i życzliwością.

Państwowa Rada Oświecenia Publicznego.

Pismem z dnia 26 października r. b. P. Minister W. R. i O. P. zaprosił T. N. S. W. w skład Rady Oświecenia Publicznego. Na posiedzeniu Wydziału w dniu 2 listopada wybrano delegatem do Rady Oświecenia, Prezesa, prof. dr. W. Sierpińskiego. Prezes Sierpiński na pierwszym posiedzeniu Rady Oświecenia w dniu 9 listopada wygłosił krótkie przemówienie w obronie praw nauczycielskich, zagrożonych zmianami Pragmatyki, a w dyskusji nad ustawą o szkołach akademickich wypowiedział się przeciw jej nowelizacji.

Z pośród członków T. N. S. W. uczestniczyli jeszcze w posiedzeniu Rady Oświecenia Publicznego z różnych tytułów: kol. dyr. W. Dzierzbicka, kol. prof. dr. B. Nawroczyński oraz kol. ks. E. Szwajnic, nie licząc przedstawicieli administracji szkolnej, należących do T. N. S. W.

Stosunek do innych władz państwowych.

Z obowiązku organizacyjnego Towarzystwo nasze musiało niejednokrotnie interwenjować także u innych władz państwowych. Spotykaliśmy się zawsze z bardzo życzliwym przyjęciem, jakkolwiek, oczywiście, nie zawsze postulaty nasze i wnioski mogły być pozytywnie załatwione. Z pośród licznych interwencji i delegacji wymienimy następujące: 1) w czerwcu r. b. Sekretarz Generalny T. N. S. W. zabiegał w Ministerstwie Komunikacji w sprawie zniżek dla nauczycieli szkół prywatnych oraz w sprawie ulg kolejowych dla uczestników kursów wacacyjnych, 2) w czerwcu r. b. Sekretarz Generalny interwenjował w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych w sprawie zniżek w Państwowym Zakładzie Zdrojowym w Krynicy, 3) w lipcu r. b. delegacja T. N. S. W. osobach Skarbnika, kol. Kopczewskiego oraz Zast. Sekretarza Gen., kol. Mańkowskiego, przyjęta była na audjencji przez ówczesnego Wiceministra Skarbu, prof. dr. L. Kozłowskiego w sprawie weteranów szkolnictwa, 4) w sierpniu r. b. Sekretarz Generalny odbył dłuższą konferencję w Z. U. P. U. w sprawie zamierzonej nowelizacji ustawy o ubezpieczeniu pracowników umysłowych, a we wrześniu r. b. interwenjował tamże w sprawie uwzględnienia podań nauczycielskich przy obsadzie mieszkań w domach Z. U. P. U. 5) w listopadzie Sekretarz Generalny odbył konferencję z przedstawicielem Ministerstwa Opieki Społecznej w sprawie przyspieszenia rejestracji Norm plac i wpisów na rok 1932, 6) w listopadzie również Sekretarz Generalny interwenjował ponownie w Ministerstwie Komunikacji w sprawie zniżek nauczycieli szkół prywatnych na okres ferij świątecznych.

Prócz tego w wielu wypadkach kol. kol. Mańkowski i Mikułowski interwenjowali w sprawach personalnych: w Ministerstwie Skarbu oraz w Warszawskiej Izbie Skarbowej w sprawie emerytur, w Z. U. P. U. w sprawie różnych świadczeń, w Najwyższym Trybunale Administracyjnym w sprawie przyspieszenia tekstu wyroku i t. p.

Sprawa Nadzwyczajnego Zgromadzenia.

Jak wynika z protokołu dorocznego Walnego Zgromadzenia T. N. S. W., delegat krakowski, kol. Artymiak postawił wniosek o rozwiązanie dorocznego Walnego Zgromadzenia i zwołanie następnego zjazdu w ciągu 3 do 6 miesięcy. Wniosek ten uzyskał 39 głosów, przeciw oświadczyło się 146 delegatów, 11 delegatów wstrzymało się od głosowania. Wobec odrzucenia wniosku część kolegów głosujących za wnioskiem opuściła salę.

Gorąca dyskusja na Walnym Zjeździe w r. 1932, przeprowadzona nad tym wnioskiem oraz w związku z wystąpieniami delegatów z Krakowa i z Bydgoszczy, odbiła się oczywiście echem w prasie, także w prasie opozycyjnej. Część członków Zarządu Głównego była zdania, że momenty polityczne, podniesione zarówno w tej dyskusji, jak w głosach prasy, mogą się odbić niekorzystnie na dalszym stosunku Towarzystwa do władz oświatowych. W związku z tem już w dniu 17 kwietnia koledzy J. Grabowski, dr. P. Ordyński, dr. St. Sumiński oraz Wł. Topoliński zrezygnowali z godności członków Zarządu Głównego. W związku z powyższym przeprowadzono pertraktacje z rezygnującymi kolegami oraz obszerną dyskusję na posiedzeniach Wydziału w dniach 27 kwietnia oraz 4 i 5 maja i uchwalono (większością 7 przeciwko 6 głosów obecnych członków Wydziału) wnioski na najbliższe posiedzenie Zarządu Głównego, zmierzające do zwołania Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia po ferjach letnich, złożenia mandatów obieralnych członków Zarządu Głównego do dyspozycji Walnego Zgromadzenia i pełnienia przez nich funkcji na podstawie art. 67 statutu tylko do dnia Walnego Zgromadzenia. Wobec tych uchwał czterej wymienieni koledzy cofnęli rezygnację (por. „Przegląd Pedagog.” Nr. 16).

Zaznaczyć należy, że zarówno rezygnacja wspomnianych kolegów, jak uchwała z dn. 5 maja nie pozostawały w żadnym związku przyczynowym z podjętą równocześnie akcją Koła Krakowskiego o zwołanie Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia na podstawie § 37 Statutu. Cały przebieg dyskusji, jak widać ze stosunku głosów, wykazał dużą rozbieżność zdań wśród członków Wydziału; skrytykowała się ona także w zgłoszonym przeciw uchwałom *votum separatum*.

Zarząd Główny po przeprowadzeniu szczegółowej dyskusji na plenarnym posiedzeniu w dn. 29 maja nie podzielił stanowiska Wydziału i uchwalił większością 15 na 11 głosów *nie zwoływać Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia*. Sprawa ta była rozpatrywana także pod kątem widzenia akcji Koła Krakowskiego T. N. S. W., które to Koło z końcem kwietnia rozesłało do Zarządów Kół T. N. S. W. odezwę, domagającą się zwołania Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia przed ferjami letnimi w związku z odnośnem postanowieniem § 37 Statutu T. N. S. W. Uchwała Zarządu Głównego w tej sprawie brzmi:

„Zarząd Główny uznaje zwołanie Nadzwyczajnego Zebrania w związku z akcją Koła Krakowskiego oraz rezygnacją 4 kolegów po wyczerpującej dyskusji za zbędne, gdyż ostatnie Walne Zebranie T-wa w całej pełni potwierdziło i aprobowало prace Zarządu Głównego. Pozatem Zarząd Główny, poczuwając się do odpowiedzialności za losy T-wa, nie może narażać go na nowy wstrząs przez zwołanie Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia”.

Równocześnie Zarząd Główny stwierdził w oddzielnej uchwale, że trwa niezmienne przy dotychczasowej ideologii, określonej w § 3 Statutu, w szczególności zaś stwierdzającej, że T. N. S. W. jest organizacją apolityczną, w sprawie zaś interpretacji §§ 37 i 68 Statutu uchwalił bardzo znaczną większością głosów co następuje:

„§§ 37 i 68 Statutu T-wa nie uprawniają Zarządów Kół i Okręgów do wszczynania samodzielnej akcji w sprawach natury ogólnej bez uprzedniej zgody władz organizacyjnych; a zatem w szczególności Koło, występujące z inicjatywą zwołania Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia T-wa, winno przesłać odpowiedni wniosek z podaniem proponowanego porządku obrad oraz uzasadnienie drogą organizacyjną do Zarządu Głównego, który po stwierdzeniu, że wniosek odpowiada postanowieniom statutu, jest obowiązany możliwie niezwłocznie, a najdalej w ciągu dwu tygodni od daty otrzymania wniosku powiadomić o nim ogół Kół T. N. S. W. i ewentualnie je do wypowiedzenia się w określonym terminie”.

Uchwała powyższa zdążyła do określenia takiego trybu postępowania dla Kół i Okręgów, który salwowałaby zasadę karność organizacyjnej, z drugiej strony zaś nakładała na Zarząd Główny obowiązek niezwłocznego wykonania każdej uchwały, powziętej zgodnie ze statutem.

Uchwały powyższe Prezydium Zarządu Głównego ogłosiło niezwłocznie w „Przeglądzie Pedagogicznym” (Nr. 20, z 4 czerwca) i zawiadomiło o nich oddzielnym pismem Koło Krakowskie. Ponieważ Zarząd Koła Krakowskiego wbrew swej zapowiedzi nadesłanej nam pismem z dn. 29 kwietnia 1932 r. Nr. 44 nie zawiadomił Zarządu Głównego, że do akcji jego przyłączyła się wymagana przez Statut liczba Kół, a na wezwanie w tej sprawie nie odpowiedział, przeto jedynie na podstawie materiałów znajdujących się w Zarządzie Głównym można stwierdzić, że akcesu do odezwy dokonało ogółem 10 Kół, nie istniała przeto dla Zarządu Głównego statutowa konieczność zwołania Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia.

Niezależnie od tego akcję w sprawie zwołania Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia podjęli dwa Zarządy Okręgowe T. N. S. W. W szczególności Zarząd Okręgu Lwowskiego w piśmie swem z dn. 21 czerwca Nr. 494 zażądał od Zarządu Głównego zwołania Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia i wniosek swój rozstał równocześnie do innych Zarządów Okręgowych. Wreszcie wniosek taki (z odmiennym porządkiem obrad, niżeli wniosek Zarządu Okręgu Lwowskiego), nadesłał Zarząd Okręgu Krakowskiego na podstawie uchwały swego Wydziału (pismo z 4-go lipca b. r.). Obydwa te wnioski Prezydium Zarządu Głównego potraktowało w sposób, przewidziany w uchwale pełnego Zarządu Głównego z 29 maja r. b.

Wnioski te były przedmiotem obrad plenarnego posiedzenia Zarządu Głównego w dn. 16 października. Na posiedzeniu tem Prezydium Zarządu Głównego zreferowało również opinię wybitnych prawników (jakk Prezes Najwyższego Trybunału Administracyjnego Kopczyński oraz profesorowie Kumaniecki, doc. dr. Langrod i dr. Wasiułyński) w sprawie interpretacji statutu T. N. S. W. Z opinii tych wynikało, że przez „Koło” i „Okrąg” w rozumieniu § 37 Statutu należy rozumieć *Walne Zgromadzenie* Koła lub Okręgu, że więc tylko oddosnym *Walnym Zgromadzeniem* przysługujące prawo zwołania Nadzwyczajnego Zebrania T-wa w rozumieniu § 37 Statutu.

Zarząd Główny po przeprowadzeniu wyczerpującej dyskusji nad tą sprawą uchwalił niemal jednomyślnie nie zwoływać Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia, natomiast na wniosek Skarbnika T-wa, koł. Kopczewskiego, uchwalił przyspieszyć termin Zwyczajnego Zgromadzenia, jak to zaznaczyliśmy na wstępie.

Akcja Koła Krakowskiego.

Zarząd Koła Krakowskiego T. N. S. W. postawił wniosek o zwołanie Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia w celu „ideowej przebudowy” T-wa, jak o tem doniósł w piśmie z dn. 29 kwietnia b. r. Nr. 44, do którego dołączył drukowaną odezwę w tej sprawie, nie zaopatrzoną datą, ale powołującą się na uchwałę Koła z dn. 16.IV b. r. Losy wniosku Koła Krakowskiego przedstawione są w oddzielnym punkcie niniejszego sprawozdania. Tu wypada dodać, że wniosek, a zwłaszcza jego motywacja, wywołały dość obszerną dyskusję, zwłaszcza w łonie Zarządów Okręgowych T. N. S. W. Naogół negatywnie wypowiedziały się Zarządy Okręgów T. N. S. W.: łódzki, poznański, śląski i warszawski, natomiast Zarząd Okręgu Krakowskiego większością głosów uchwalił przyjąć do wiadomości pismo Koła Krakowskiego. Odezwe Koła Krakowskiego oraz stanowisko poszczególnych Zarządów Okręgowych rozpatrywał Wydział Zarządu Głównego na posiedzeniu z dnia 11 maja i uchwalił ogłosić w „Przeglądzie Pedagogicznym” zarówno odezwę krakowską, jak i enuncjację poszczególnych Zarządów Okręgowych T. N. S. W., w osobnym zaś artykule dać wyraz wątpliwościom, podniesionym w toku dyskusji na Wydziale. Uchwałę tę wykonaliśmy w nr-ze 18 „Przeglądu Pedagogicznego” z dn. 18 maja.

W art. p. t. „Na marginesie odezwy krakowskiej” daliśmy wyraz wątpliwościom, jakie budziła ta odezwa ze stanowiska formalnego wobec postanowień §§ 37, 88, 99, 52 i 68 Statutu oraz co do strony merytorycznej, zwłaszcza o ile chodzi o związek przyczynowy, jaki odezwa usiłuje wykazać pomiędzy stanowiskiem Zarządu Głównego T. N. S. W. a stanowiskiem Rządu w sprawie reformy szkolnej. Broniliśmy tu pogląd, że T. N. S. W. ani żadne z jego Kół nie ma prawa imputowania władzom oświatowym, iż w rozstrzyganiu doniosłej sprawy reformy szkolnej

kieruje się ubocznymi względami, i twierdziliśmy, że sprawa ta nie jest czemś, co może być „wygrane” przez jedną, a „przebrane” przez inną organizację nauczycielską, zależnie od jej stosunku do Rządu.

Stanowisko Zarządu Głównego w tej sprawie, zajęte na plenarnym posiedzeniu w dn. 29 maja, przedstawiliśmy powyżej. Nie wstrzymało ono Koła Krakowskiego od rozesłania, znów z pominięciem drogi organizacyjnej, ponownej odezwy do Kolegów i Kół, odezwy domagającej się całkowitej przebudowy Towarzystwa przez podzielenie go na 4 autonomiczne sekcje (nauczycieli państwowych szkół średnich ogólnokształcących, prywatnych szkół średnich ogólnokształcących, państwowych szkół zawodowych i prywatnych szkół zawodowych). Odezwa stawia konkretny program polityczny dla T-wa oraz wysuwa jeszcze szereg innych postulatów organizacyjnych i konkretnych prac, jakie T-wo ma wykonać. Prócz tego zawiera odezwa ostrą krytykę obecnego Zarządu Głównego.

Jakkolwiek cały szereg postulatów wysuniętych przez kolegów krakowskich nadawałby się do rzeczowej dyskusji, Zarząd Główny nie rozpatrywał jej dotychczas merytorycznie ze względu na niewłaściwy sposób jej rozszerzania w łonie Towarzystwa, sprzeczny z cytowaną wyżej uchwałą Zarządu Głównego z dn. 29 maja i godzący tem samem w spójność organizacyjną T-wa. Na posiedzeniu Zarządu Głównego w dniu 16 października uchwalono przekazać tę sprawę Zarządowi Okręgu Krakowskiego do załatwienia.

Kontakt z Okręgami i Kołami T. N. S. W.

W okresie sprawozdawczym członkowie Zarządu Głównego odbyli następujące wyjazdy organizacyjne:

1) dnia 1 maja *kol. T. Mikułowski* na Walny Zjazd Okręgowy w Lublinie. Na Zjeździe tym przybyły z Poznania członek Zarządu Głównego, *kol. prof. L. Jaxa Bykowski* wygłosił odczyt, p. t. „Współdziałanie domu ze szkołą ze szczególnem uwzględnieniem nauk przyrodniczych”;

2) w dniach 3, 4 i 5 czerwca *kol. Wł. Kopczewski i St. Kwiatkowski* na Śląsk dla zbadania sprawy budowy Śląskiego Domu Wypoczynkowego T. N. S. W.;

3) w lipcu: *kol. St. Kwiatkowski* na Hel dla nadzoru nad funkcjonowaniem „Jantarowej Checzy”;

4) dnia 31 października *kol. T. Mikułowski* do Brześcia dla odwiedzenia Koła T. N. S. W.;

5) w dniach 31 października i 1 listopada: *kol. St. Kwiatkowski* do Krynicy w sprawie budowy domu wypoczynkowego T. N. S. W.

Łączność z Okręgami T. N. S. W. utrzymywał Zarząd Główny przez posiedzenia plenarne z udziałem przedstawicieli Okręgów; z Okręgami, Kołami i ogółem członków utrzymywał Zarząd Główny kontakt przez osobiste konferencje w biurze Towarzystwa oraz przez okólniki (w okresie sprawozdawczym ogółem 12) i korespondencję. Odpowiedzi na ważniejsze pisma do Kół i członków przesyłane były w odpisie Zarządom Okręgowym.

Reorganizacja terytorjalna T. N. S. W.

Zarządzenie Ministerstwa W. R. i O. P. z 7.VII.32, w sprawie zmiany granic okręgów szkolnych wysunęło dla T. N. S. W. postulat organizacyjny przyłączenia Okręgu Pomorskiego T. N. S. W. do Okręgu Poznańskiego, Okręgu Łódzkiego do Okręgu Warszawskiego, części Kół T. N. S. W. z województwa białostockiego do Okręgu T. N. S. W. w Warszawie, reszty zaś Kół do Okręgu Poleskiego. Zwiniecie dobrze funkcjonujących jednostek organizacyjnych, jak Zarządy Okręgowe, łódzki i pomorski, jest rzeczą przykrą, jednakże § 6 Statutu nakazuje w sposób niedwuznaczny łączyć w jeden Okrąg Koła, znajdujące się na obszarze, podlegającym tej samej władzy szkolnej II instancji. Zresztą także ważne względy organizacyjne, zwłaszcza zaś konieczność całkowitej jednolitości działania T. N. S. W. na terenie jednego Kuratorium, nakazywały znieść wspomniane dwa Okręgi. Unikając gwałtownych wstrząsów organizacyjnych, Prezydium Zarządu Głównego okólnikiem z dnia 20.IX.32 r. wezwało wszystkie zainteresowane Koła i Okręgi, by narazie, aż do dalszego zarządzenia nie przerywały łączności organizacyjnej z dotychczasowemi Zarządami Okręgowymi.

Sprawę tę przedyskutowano szczegółowo na posiedzeniu Zarządu Głównego w dniu 16 października i ustalono dzień 1 stycznia 1933 jako termin reorganizacji terytorjalnej wspomnianych Okręgów T. N. S. W. W dniu 31 października 1932 Sekretarz Generalny odwiedził Koło T. N. S. W. w Brześciu nad Bugiem dla sprawdzenia, czy w tej miejscowości istnieją warunki, pozwalające utworzyć Zarząd Okręgowy. Po wysłuchaniu opinii członków Zarządu Koła w Brześciu na specjalnie zwołanym posiedzeniu Sekretarz Generalny zreferował sprawę na posiedzeniu Wydziału w dniu 2 listopada b. r., poczem postanowiono nie tworzyć narazie oddzielnego Zarządu Okręgowego w Brześciu, lecz powierzyć Kołu T. N. S. W. w Brześciu funkcje Zarządu Okręgowego. Okólnikiem z dnia 30 listopada b. r. do Zarządów Okręgowych przesłano im wskazówki w sprawie reorganizacji. Nowy rozkład Okręgów T. N. S. W. podamy na innem miejscu.

Na wspomnianem posiedzeniu Zarządu Głównego T. N. S. W. w dniu 16 listopada uchwalono jeszcze wskazówkę dla Zarządów Okręgowych w Poznaniu i w Warszawie, by zechcieli zorganizować Delegatury T. N. S. W. na województwa łódzkie i pomorskie, (por. obecną Delegaturę Okręgu Lwowskiego na Okrąg Szkolny Wołyński). Instrukcje w sprawie regulaminu dla Delegatur wyda Zarząd Główny po rozpatrzeniu wniosków obydwu zreorganizowanych Okręgów.

Na życzenie kol. Prezesa Okręgu Lwowskiego Zarząd Główny drogą specjalnej ankiety zasięgnął opinii Zarządów Kół T. N. S. W. w Okręgu Szkolnym Łuckim, czy nie życzą sobie przyłączenia do innego Okręgu T. N. S. W. lub utworzenia samodzielnego Okręgu Wołyńskiego. W chwili druku niniejszego sprawozdania jeszcze nie wszystkie Koła w Okręgu Szkolnym Łuckim wypowiedziały się w tej sprawie.

Stypendjum im. ś. p. Sławomira Czerwińskiego.

Z inicjatywy Stowarzyszenia Dyrektorek Szkół Średnich Prywatnych w Warszawie zorganizowano komitet międzystowarzyszeniowy w sprawie utworzenia stypendyj imienia ś. p. Sławomira Czerwińskiego. Do Komitetu międzystowarzyszeniowego weszli z ramienia Zarządu Głównego T. N. S. W. kol. kol. H. Galie i M. Tazbir. Projekt zorganizowania składek na ten cel nie wszedł jeszcze w stadium realizacji.

Przedstawicielstwo Zarządu Głównego T. N. S. W. w Radzie Nadzorczej „Książnicy-Atlasu” T. N. S. W.

Podobnie, jak w latach ubiegłych na podstawie umowy z akcjonariuszami „Książnicy-Atlasu T. N. S. W.”, w roku sprawozdawczym T. N. S. W. było reprezentowane w Radzie Nadzorczej „Książnicy-Atlasu” przez większą liczbę członków aniżeli to wynikało z liczby akcy; posiadanych przez Zarząd Główny T. N. S. W.

Z ramienia T. N. S. W. członkami Rady Nadzorczej „Książnicy-Atlasu” byli kol.: Antoni Rożnowski z Katowic, dr. Zenon Klemensiewicz z Krakowa, dr. August Paszkudzki ze Lwowa, prof. dr. Wacław Sierpiński, dr. Emanuel Łoziński, Włodzimierz Topoliński z Warszawy.

Z posiedzeń Rady Nadzorczej „Książnicy Atlasu”, których odbyło w okresie sprawozdawczym dwa, zdawali sprawę na posiedzeniach Wydziału Zarz. Głównego, względnie na Prezydium, członkowie Rady Nadzorczej, zasiadający tam z ramienia T. N. S. W.

Umowa, zawarta z dyrekcją „Książnicy-Atlasu” przez redakcję „Przeglądu Pedagogicznego”, normująca wzajemnie obowiązki „Przeglądu Pedagogicznego”, jako organu Zarządu Głównego T. N. S. W., i dyrekcji „Książnicy-Atlasu” w sprawie zamieszczania ogłoszeń w „Przeglądzie Pedagogicznym” i popierania przez „Przegląd” wydawnictw „Książnicy” — obowiązywała obie strony i w okresie sprawozdawczym.

Sprawy o znaczeniu lokalnem.

Poza sprawami, mającemi znaczenie dla ogółu członków, załatwiał Zarząd Główny na życzenie poszczególnych Kół i Okręgów sporo spraw o charakterze raczej lokalnym. Tu należą — poza licznymi interwencjami personalnemi — takie sprawy, jak: budowa domów wypoczynkowych w Krynicy i w Polanie Śląskiej (wyjazdy służbowe delegatów Zarządu Głównego, pertraktacje z firmami budowl-

nemi i t. d.), sprawa zniżek zdrowotnych dla kolegów, przebywających w domu wypoczynkowym Okręgu Krakowskiego T. N. S. W. w Krynicy (interwencja w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych), sprawa masowego cofnięcia zezwoleń na nauczanie w szkołach prywatnych, zgłoszona nam przez jeden z Okręgów T. N. S. W. (interwencja w Min. W. R. i O. P.); mieszkania w domach Z. U. P. U. dla kolegów w Warszawie (interwencja w warszawskim Z. U. P. U.); oraz szereg innych spraw drobniejszej wagi.

IV. Sprawy, dotyczące całości szkolnictwa średniego.

Sprawy programowe.

Okres, w którym programy szkolne, oparte na zasadach nowej ustawy o ustroju szkolnictwa, tworzą się, opracowywane w zamkniętym gronie specjalistów, nie dopuszcza jeszcze szerszej dyskusji programowej, zwłaszcza że Ministerstwo W. R. i O. P. odmiennie, niż to było w r. 1930, otoczyło pracę nad programami w obecnym jej stadium pewną poufnością, a zasięgnięcie opinii o programach u organizacyj nauczycielskich odłożyło do lutego lub marca r. 1933, jak to wynika z wyjaśnień oficjalnych, udzielonych Redakcji „Przeglądu Pedagogicznego” (por. Nr. 29).

Zagadnienia programowe, które interesowały Zarząd Główny, uwydatniły się częściowo w „Przeglądzie Pedagogicznym”, częściowo w rozsyłanych przez Zarząd Główny okólnikach.

W szczególności na wniosek Prezydium Głównego Sekcji Wychowania Fizycznego Zarząd Główny poświęcił obszerny okólnik (z dn. 6 maja r. b., Nr. 2) sprawie *wychowania fizycznego i higieny szkolnej*, przypominając o konieczności poruszania tych zagadnień na posiedzeniach Kół, nawołując do tworzenia Sekcji wychowania fizycznego, oraz do koordynowania pracy nauczycielskiej z pracą lekarzy szkolnych.

Sprawa projektu dr. Hausnera w kierunku podporządkowania szkolnictwa była w dalszym ciągu przedmiotem troski Zarządu Głównego. Rezolucje Walnego Zgromadzenia T. N. S. W. w tej sprawie przedstawiliśmy Ministerstwu W. R. i O. P. jako wyraz opinii nauczycielstwa szkół średnich. Zagadnieniu temu poświęcono również artykuł wstępny, pióra kol. J. G., p. t. „O niezależność szkolnictwa” w numerze 20 „Przeglądu Pedagogicznego”. Jak wiadomo, oświadczenie P. Ministra W. R. i O. P. na zjeździe Z. N. P. w dniu 30 czerwca r. b. położyło kres zaniepokojeniu nauczycielstwa pod tym względem.

W cyklu artykułów prof. dr. Wł. Grabskiego p. t. „Znaczenie wychowawcze szkoły w związku ze światowym kryzysem gospodarczym” (por. „Przegl. Ped.”, nr. 14 — 17), zaznajomiliśmy ogół kolegów z treścią znakomitego referatu tegoż autora, wygłoszonego na ostatnim Walnem Zgromadzeniu i z jego głębokimi tezami ideowymi. W obszernych artykułach kol. Z. Iwaszkiewiczowej oraz prof. dr. Wł. Tanawskiego (por. „Przegl. Ped.”, nr. 23 — 26), otrzymali członkowie T. N. S. W. sprawozdania naszych delegatów zjazdowych z zasadniczych dyskusyj programowych, które prowadzone są na forum międzynarodowym. Wreszcie w szeregu artykułów sprawozdawczych „Przeglądu” zwracaliśmy uwagę członków T. N. S. W. na aktualne zagadnienia wychowawcze i dydaktyczne w związku z nowymi wydaniami.

Bezrobotni koledzy.

Sprawę bezrobotnych kolegów omawiały: Wydział Zarządu Głównego i jego Prezydium na kilku posiedzeniach (z dnia 18 maja, 14 września i 21 września). W wyniku tych obrad przypomniano Okręgom i Kolom w „Przeglądzie Pedag.” sprawę tworzenia funduszków na bezrobotnych w myśl uchwał ostatniego Walnego Zgromadzenia T. N. S. W. Prócz tego Zarząd Główny opracował ankietę w sprawie bezrobotnych, którą przesłał przy okólniku z 2.XI.32 Nr. 6 do Zarządów Okręgowych i Kół T. N. S. W. oraz oddzielnie do organizacyj akademickich, prosząc o wyjaśnienia w tej sprawie. Odpowiedzi na tę ankietę nie wpłynęły jeszcze w komplecie; zwłaszcza brak ich jest z terenu miast uniwersyteckich, gdzie zazwyczaj mieści się największa liczba bezrobotnych. Dotychczasowe jednak odpo-

wiedzi w związku z danymi Biura Pośr. Pracy przy Zarządzie Głównym T. N. S. W. każą przypuszczać, że większość bezrobotnych nauczycieli stanowią historycy i poloniści, a częściowo także matematycy. Zorganizowanie dla nich stałej pomocy przechodzi oczywiście siły organizacji nauczycielskiej, która musi się ograniczyć do doraźnych jedynie zapomóg, przede wszystkim zaś podejmować starania o wyszukiwanie pracy dla bezrobotnych kolegów.

Na podstawie uchwały plenarnego posiedzenia z dnia 16 października Zarząd Główny zdecydował nie obracać jeszcze w roku bieżącym dywidendy Książnicy na rzecz funduszu bezrobocia przy Zarządzie Głównym, lecz narazie zużyć go na spłatę pożyczki wewnętrznej, zaciągniętej w swoim czasie na budowę Jantarowej Cechy.

Sprawa uzyskania kwalifikacyj przez nauczycieli szkół średnich do nauczania w szkołach średnich.

Ostatnie Walne Zgromadzenie T. N. S. W. w Warszawie poleciło Zarządowi Głównemu podjęcie starań w sprawie przyznania nauczycielom szkół średnich ogólnokształcących kwalifikacyj do nauczania w szkołach powszechnych, a to dla uniknięcia redukcji, przewidywanych po wprowadzeniu nowej ustawy o ustroju szkolnictwa. Rezolucje te przedstawiliśmy Ministerstwu W. R. i O. P.; były one zresztą całkowicie zgodne z intencjami władz szkolnych, widocznymi z artykułu 3 rozporządzenia P. Prezydenta Rzeczypospolitej o kwalifikacjach nauczycielstwa szkół powszechnych z dnia 6 marca 1928 r. Istotnie w związku z realizacją ustawy ustrojowej P. Minister W. R. i O. P. wydał rozporządzenie o kwalifikacjach nauczycieli szkół powszechnych, przyznające prawo nauczania w tych szkołach nauczycielom, posiadającym dyplomy do szkół średnich (por. Dz. U. R. P. Nr. 51, poz. 487). Rozporządzenie to powitaliśmy w numerze 23 „Przeglądu Pedaagogicznego” z dnia 10 września r. b., jako odpowiadające postulatowi T. N. S. W.

Kursy wakacyjne dla nauczycieli szkół średnich i zakładów kształcenia nauczycieli.

Wobec szeroko rozwiniętej akcji Ministerstwa W. R. i O. P. w sprawie kursów wakacyjnych Zarząd Główny nie podejmował w tej dziedzinie samodzielnej akcji organizacyjnej, natomiast starał się przyjąć z pomocą kolegom, uczęszczającym na kursy państwowe. W tym celu postaraliśmy się w Ministerstwie Komunikacyi o zniżenie cen biletów dla nauczycieli szkół prywatnych, którzy uczęszczali na kursy; ponadto dostarczaliśmy członkom T. N. S. W. bezpłatnie kart wpisowych na kursy wakacyjne.

Zbiórka na okręt „Dar Szkoły Polskiej”.

Na Walnem Zgromadzeniu T. N. S. W. w Gdańsku 1930 r. postanowiono stworzyć Komitet, złożony z przedstawicieli wszystkich organizacji nauczycielskich, któryby drogą sprzedaży nalepek wśród młodzieży szkolnej i nauczycielstwa zebrał fundusze na zakupienie okrętu handlowego. Na przewodniczącego Komitetu Zbiórki powołano kol. dr. St. Sumińskiego. Siedzibą Komitetu został lokal T. N. S. W., gdzie przechowuje się nalepki i inne druki. Pierwsza i druga wysyłka nalepek dała do tej pory przeszło 120.000 zł., po odliczeniu wszelkich wydatków, jak: druk nalepek, koszty wysyłki, administracyjne i inne. Po zlikwidowaniu Komitetu Floty Narodowej Komitet Zbiórki postanowił działać dalej, z tem jednak, aby zebrane fundusze obracać na cele Marynarki Wojennej. W dniu 8 września r. b. Komitet wziął udział w konferencji, odbytej w Ministerstwie Przemysłu i Handlu, pod przewodnictwem Dyrektora Departamentu Morskiego p. Hilchena i na wniosek Szefa Sztabu Marynarki Wojennej, p. komandora Frankowskiego, postanowiono przekazać narazie Marynarce Wojennej sumę zł. 118.000.— na kupno „matki” dla łodzi podwodnych, t. j. okrętu, mieszczącego materiały zapasowe. Dalsze wpływy będą przekazywane na ten sam cel. Wobec tego, że na kupno wspomnianego okrętu złożą się i inne składki z ofiarności publicznej, statek nie może nosić nazwy „Dar Szkoły Polskiej”, jednakże Komitet otrzymał prawo nadania nazwy, ponieważ jego fundusze stanowią większość. Postanowiono nazwać statek imieniem „Stawomir Czerwiński” w uznaniu zasług byłego Ministra W. R. i O. P.

Obecnie prowadzone są prace nad przygotowaniem trzeciej wysyłki nalepek, która w ciągu bieżącego miesiąca zostanie zakończona.

Zgodnie z zapowiedzią w dniu 6 b. m. odbyło się pierwsze posiedzenie Komisji Rewizyjnej, na którym przewodniczącym Komisji obrano dr. Stefana Moychę z ramienia T. N. S. W. Członkami są kol.: Franciszek Pokrzywa (Zw. Insp. Szk. Rzpłitej Polskiej), kol. Szczepan Bańkowski (Stow. Dyrektorów Polsk. Szkół Średn. Państw.), kol. Zygmunt Zabiegiński (Związek Nauczycielstwa Polskiego) oraz kol. Ludwik Kłuzniak (Chrześc. Narod. Stow. Nauczycieli Szkół Powsz.). Na życzenie Komitetu P. Minister W. R. i O. P. obiecał delegować również do Komisji Rewizyjnej swego przedstawiciela. Po sporządzeniu bilansu przez Komitet Zbiórki na dzień 31 grudnia r. b. w drugiej połowie stycznia 1933 r. Komisja przystąpi do badań, poczem zostanie wydany odpowiedni komunikat.

Ponieważ Komitet postanowił działać stale na terenie szkoły polskiej, jako instytucja propagandowa, przeto w najbliższym czasie opracowany będzie statut Komitetu.

V. Sprawy, dotyczące szkolnictwa średniego państwowego.

Nowelizacja Pragmatyki.

Rozporządzenie P. Ministra W. R. i O. P. z dn. 30 maja b. r. o przystosowaniu art. 58 Pragmatyki do wprowadzenia w życie nowego ustroju szkolnictwa, ogłoszone tuż przed wakacjami w Dzienniku Ustaw z dn. 30 czerwca b. r. poz. 486 wywołało żywe zaniepokojenie wśród nauczycieli raz dlatego, że było zmianą obowiązującej Ustawy, szczególnie ważnej dla nauczycieli, zmianą przeprowadzoną w drodze prostego rozporządzenia P. Ministra W. R. i O. P., powtórę zaś dlatego, że w sposób dotkliwy dla nauczycielstwa szkół średnich nowelizowało art. 58 Pragmatyki, pozwalając Ministerstwu na przenoszenie nauczycieli szkół średnich i przydzielanie bez ich zgody do szkół powszechnych. Wprawdzie ostrość tego rozporządzenia łagodziło równoczesne rozporządzenie Pana Ministra W. R. i O. P., wydrukowane w tym samym Dzienniku Ustaw, przyznające kwalifikacje do szkół powszechnych nauczycielstwu szkół średnich ogólnokształcących, posiadającemu odpowiednie dyplomy, niemniej jednakże perspektywa przeniesienia wielu kolegów w nowe, znacznie gorsze warunki pracy przy podwyższeniu liczby obowiązujących godzin była i jest szczególnie groźna dla ogółu nauczycielstwa, zwłaszcza w związku z postępującą redukcją niższych klas szkół średnich oraz w związku ze zwijaniem seminarjów nauczycielskich.

Wątpliwości nasze natury prawnej, trudności pracy szkolnej na terenie szkoły powszechnej, a wreszcie postulaty T. N. S. W. w zakresie redukcji obowiązkowej liczby godzin do normy określonej w ustawach dla nauczycieli szkół średnich pozwoliliśmy sobie przedstawić Ministerstwu w memorjale, ogłoszonym w nr-ze 23 „Przeglądu Pedagogicznego” oraz ustnie w czasie sierpniowej delegacji w Ministerstwie W. R. i O. P. Delegacja w osobach kol. kol. W. Kopczewskiego, St. Kwiatkowskiego i dr. T. Mikułowskiego przyjęta została w imieniu P. Ministra przez Dyrektora Departamentu P. Dr. Mendysa. Delegaci T. N. S. W. mieli możliwość bardzo szczegółowo przedstawić niebezpieczeństwo dla szkolnictwa, wynikające naszym zdaniem z nowego rozporządzenia oraz postulaty T. N. S. W. Pan Dyrektor Mendys poinformował delegację o motywach rozporządzenia i przyrzekł życzliwie rozpatrzyć niektóre postulaty w sprawie zniżek godzin dla nauczycielstwa, Zarządzenia Ministerstwa w tej sprawie, o ile wiemy, należy niebawem oczekiwać. W niektórych wypadkach nieznacznych zniżek godzin udzielili pp. Kuratorowie we własnym zakresie działania.

Mając w dalszym ciągu wątpliwości co do podstawy prawnej wspomnianego rozporządzenia, oczekujemy rozstrzygnięcia jej przez Najwyższy Trybunał Administracyjny, dokąd wpłynęło parę skarg za pośrednictwem wskazanego przez T. N. S. W. adwokata z poparciem finansowem Zarządu Głównego.

Jeszcze donioslejsza i groźniejsza w skutkach jest, oczywiście, zmiana Pragmatyki, ogłoszona w Nr. 91 Dziennika Ustaw z dn. 26 października. Otrzymałszy o tem wiadomość jeszcze przed ogłoszeniem, pozwoliliśmy sobie wyrazić zaniepokojenie nauczycielstwa w czasie październikowej rozmowy Sekretarza Zarządu

Głównego z P. Dyrektorem Mendysem, a następnie w (Nr. 29 „Przeglądu Pedagogicznego”, gdzie wskazaliśmy niebezpieczeństwo dla spokojnej pracy szkolnej w razie sprawdzenia się ówczesnych pogłosek. W obszernym artykule kol. P. w numerach 31 i 32 „Przeglądu” daliśmy przegląd najważniejszych zmian Pragmatyki w dziedzinie kwalifikowania pracy nauczycieli, stabilizacji, odpowiedzialności służbowej, oraz ograniczenia dotychczasowych praw obywatelskich. Nie zaniedbaliśmy też podkreślić korzystnej zmiany, jaką stanowi nowelizacja art. 151 Pragmatyki.

Stanowisko nasze w sprawie nowelizacji Pragmatyki, zawarte w obydwu wyżej wspomnianych rozporządzeniach, wyraził krótko kol. Prezes Zarządu Głównego prof. dr. Sierpiński na posiedzeniu Państwowej Rady Oświecenia Publicznego w dniu 9 listopada b. r. w dyskusji nad sprawozdaniem Pana Ministra. Przemówienie to ogłosiliśmy w n-rze 33 „Przeglądu Pedagogicznego”.

Sprawa nowelizacji Pragmatyki oraz wnioski co do oczekiwanego rozporządzenia wykonawczego dyskutowane były na posiedzeniu Wydziału Zarządu Głównego T. N. S. W. w dniu 3 listopada, na którym wybrano Komisję celem opracowania postulatów w sprawie mającego nastąpić rozporządzenia wykonawczego. Praca w sprawie sformułowania tych wniosków jest na ukończeniu.

Wobec obniżki poborów.

Wobec poważnej obniżki poborów, która dotknęła z dniem 1 czerwca nauczycieli szkół państwowych oraz z dniem 1 lipca emerytów, mieszkających na prowincji, zaprotestowaliśmy w artykule p. t. „Wobec widma obniżki poborów”, ogłoszonym w n-rze 18 „Przeglądu”. Akcję obronną prowadziliśmy wspólnie z Ogólnym Zrzeszeniem oraz z Naczelnym Komitetem Pracowników Państwowych i Komunalnych, który w tej sprawie współdziałał solidarnie z Pracowniczym Komitetem dla obrony emerytur i z Międzyzwiązkowym Komitetem Pracowników. Prezydium Zarządu Głównego stało na stanowisku, że akcja nauczycielska nie może oddzielać się w tej sprawie od akcji ogółu pracowników państwowych, gdyż wszyscy jednako dotknięci są obniżkami poborów. Z ramienia Prezydium delegowany był do tej akcji kol. R. Mańkowski. Jak wiadomo, nawet całkowicie solidarny protest w tej sprawie wszystkich organizacji pracowniczych nie przyniósł niestety konkretnych wyników wobec trudnego położenia Skarbu Państwa.

Redukcje personalne.

Mimo zniesienia niższych klas szkół średnich redukcje personalne w szkolnictwie nie przybrały na szczęście w r. b. tak wielkich rozmiarów, jak w roku 1931 — 32; natomiast bardzo często, niestety, redukcje te dokonywane były dopiero w czasie wakacji, czyli w ostatniej chwili. Poza tem w niektórych Okręgach Szkolnych dokonano bardzo licznych przeniesień z nieznanymi bliżej powodów, wśród tego także przeniesień i przydziałów nauczycieli szkół średnich do szkół powszechnych. Jak dalece pośpiesznie dokonywane były te zmiany personalne w niektórych Okręgach Szkolnych, świadczy fakt, że niektóre dekrety przeniesienia sporządzane były wadliwie, np. często bez pouczenia o środkach prawnych, przysługujących nauczycielom przeciwko zarządzeniom Kuratorium w myśl rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o postępowaniu administracyjnym. Zdarzały się też wypadki przeniesień nauczycieli ze względów nie czysto szkolnych pod naciskiem władz administracji ogólnej.

Ze sprawozdań Zarządów Kół, oraz z akt Biura Pomocy Prawnej Zarządu Główny uzyskał w tych sprawach dość znaczny materiał faktyczny, którym popierał częste interwencje personalne u władz szkolnych. Szereg wypadków delegaci Zarządu Głównego przedstawili P. Dyrektorowi Departamentu Szkolnictwa Ogólnokształcącego Ministerstwa W. R. i O. P. w czasie rozmów w miesiącu sierpniu i październiku b. r. W kilku też wypadkach zmieniono nieustanne zarządzenie po życziwem rozpatrzeniu przedstawień delegatów T. N. S. W. W sprawie niewłaściwego formułowania dekretów przeniesienia. P. Dyrektor Departamentu przyrzekł zwrócić uwagę odpowiednich czynników, by przeniesień dokonywali zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz we właściwym terminie.

Dużą trudność w tych sprawach stanowi zawsze dla delegatów Zarządu Głównego brak konkretnych rekursów pokrzywdzonych Kolegów, którzy często-

króć szukają obrony raczej w drodze starań osobistych, niż przez wyzyskiwanie przysługujących im środków prawnych.

Zezwolenia na nauczanie nauczycielom szkół państwowych w szkołach prywatnych.

Z końcem sierpnia doszło do wiadomości Zarządu Głównego, że niektóre Kuratoria wbrew postanowieniom art. 32, punkt 2, obowiązującej wówczas Pragmatyki żądają od nauczycieli szkół państwowych oddzielnych podań o zezwolenie na nauczanie w szkołach prywatnych, jakkolwiek Pragmatyka mówiła tu tylko o obowiązku doniesienia o tem władzy. Ponadto w szeregu wypadków Kuratoria w ostatniej chwili bądź w czasie wakacji, bądź nawet z początkiem roku szkolnego zakazały niektórym nauczycielom państwowym nauczania w danej szkole prywatnej, narażając ich na całkowitą niemożność znalezienia dodatkowego zajęcia. W tych razach nawet przychylnie załatwienie rekursu przez Ministerstwo (znane nam zresztą w konkretnej sprawie) nie przynosi żadnej korzyści nauczycielowi, gdyż szkoła prywatna zazwyczaj jeszcze przed rozstrzygnięciem rekursu zawiera umowę z nową siłą nauczycielską. Sprawę tę delegacja Zarządu Głównego w sierpniu r. b. obszernie przedstawiła P. Dyrektorowi dr. M. Mendysowi. W rezultacie, o ile nam wiadomo, niektóre Kuratoria otrzymały z Ministerstwa wskazówkę, by zaniechać tego rodzaju krzywdzących zarządzeń.

Niestety, nowelizacja art. 32 Pragmatyki, dokonana rozporządzeniem P. Prezydenta Rzeczypospolitej z 21 października b. r. (Dz. U. R. P. poz. 773) pogorszyła tu sytuację nauczycielstwa szkół średnich w sposób szczególnie dotkliwy, nowy bowiem tekst art. 32 nakłada na nauczyciela szkoły państwowej wyraźny obowiązek ubiegania się o zezwolenie na każde zajęcie uboczne, przynoszące jakkolwiek korzyść materialną.

Zaliczenie lat pracy na podstawie art. 107 Ustawy Uposażeniowej.

Sprawa zaliczania lat pracy nowomianowanym nauczycielom szkół państwowych, przedstawiona Ministerstwu W. R. i O. P. w memorjale Zarządu Głównego z dnia 21 maja r. ub., znajduje się dotychczas w stadium niekorzystnem. Ministerstwo w myśl instrukcji Rady Ministrów nie przedstawia jej wniosków o zaliczeniu lat, jeżeli w myśl ustawy decyzja zależy od uchwały Rady Ministrów. Zaliczenie tych lat pracy ulega więc z konieczności odroczeniu. Sprawę tę delegacja Zarządu Głównego przypomniała również w Ministerstwie W. R. i O. P., jednakże wobec wyrażnej instrukcji Rady Ministrów liczyć się należy na razie z dalszem trwaniem tej wyjątkowej sytuacji. Natomiast korzystnej zmiany uległa sprawa zaliczenia lat służby wojskowej w myśl art. 151 Pragmatyki (por. rozp. P. Prezydenta Rzeczypospolitej z 21 października 1932).

Zwłoka w wypłacaniu emerytur.

Nauczycielom przeniesionym w stan spoczynku częstokroć dotkliwie daje się we znaki długi okres oczekiwania na wypłatę zaopatrzeń, w czasie którego znajdują się bez żadnych środków utrzymania. Zwłoka wynika bądź z nieporządków w aktach urzędowych, bądź z przeciążenia pracą referentów emerytalnych władz administracji szkolnej i skarbowej. Sprawę tę poruszyła delegacja Zarządu Głównego w czasie jednej z rozmów z P. Dyrektorem Departamentu Szkolnictwa Ogólnokształcącego i stwierdziła w Ministerstwie całkowite zrozumienie tej bolączki emerytów. Niezależnie od tego w szeregu wypadków interwenjowaliśmy w tych sprawach w Warszawskiej Izbie Skarbowej, starając się uzyskać przyspieszenie w wymiaru emerytur.

VI. Sprawy, dotyczące szkolnictwa średniego prywatnego.

Ustawa o szkołach prywatnych.

Losy szkolnictwa prywatnego w związku z Ustawą z dn. 11 marca 1932 o szkołach prywatnych (Dz. U. R. P. Nr. 33 z dn. 20 kwietnia b. r.) zawisły w dużej mierze od stanowiska Ministerstwa W. R. O. P., któremu Ustawa otworzyła bardzo obszerne możliwości działania. Wyrazem tego stanowiska stało się rozpo-

rzządzenie wykonawcze ogłoszone w Dzienniku Ustaw z dnia 21 czerwca b. r. (Nr. 50). Niektóre postulaty w sprawie wspomnianego rozporządzenia pozwoliły sobie przedstawić w artykule p. t. „W oczekiwaniu rozporządzeń wykonawczych”, ogłoszonym w n-rze 21 „Przeglądu Pedagogicznego” z dn. 11 czerwca W artykule p. t. „Nowe Rozporządzenia” („Przegląd Ped.” nr. 23 z dn. 10 września r. b.) mieliśmy sposobność stwierdzić, że postulaty nasze, wyrażone przede wszystkim w artykule „Przeglądu”, odpowiadały częściowo intencjom Ministerstwa, gdyż w kilku ważnych punktach rozporządzenie Ministerstwa zgodne było z naszymi postulatami. Mimo to rozporządzenie wykonawcze nastrocza jeszcze sporo wątpliwości i zawiera, podobnie jak zresztą sama Ustawa, wiele niebezpieczeństw dla szkoły prywatnej. Wątpliwościom tym i obawom daliśmy wyraz w szeregu artykułów kol. Z., ogłoszonych w n-rach 28 do 32 „Przeglądu Pedagogicznego”. Obszerne te roztrząsania nie są oczywiście jeszcze zamknięciem naszej dyskusji w tej niezwykle doniosłej sprawie. Niewątpliwie praktyka naszych władz szkolnych i dalsze rozporządzenia wykonawcze wyświełtla wiele wątpliwości, jakie nastroczy Ustawa o szkołach prywatnych.

Sprawy szkolnictwa komunalnego.

Sprawy szkolnictwa komunalnego w związku z nową ustawą o szkołach komunalnych były przedmiotem rozmowy delegatów Zarządu Głównego, z p. dyrektorem Departamentu Ogólnokształcącego Ministerstwa W. R. i O. P. w sierpniu r. b. Po stwierdzeniu, że rozporządzenie wykonawcze w tej sprawie jest dopiero w stadium opracowania i że władze szkolne chętnie rozpatrzą wnioski delegatów nauczycielstwa, podjęliśmy studia w tej sprawie; w szczególności sekcja komunalna Zarządu Głównego w porozumieniu z sekcją komunalną Warszawskiego Koła T. N. S. W. rozpatrzyła zasady Pragmatyki dla nauczycieli szkół komunalnych na podstawie referatu kol. dr. St. Tyńskiego w związku z projektem statutu dla pracowników miasta Warszawy. W tej sprawie nawiązaliśmy również stosunki ze Zrzeszeniem Związków Zawodowych Pracowników Miejskich i z redakcją „Samorządu”, skąd otrzymaliśmy kilka cennych wydawnictw i informacji.

Ustawa scaleniowa.

Rządowy projekt t. zw. ustawy scaleniowej, złożony do izb ustawodawczych w okresie przedwakacyjnym, wywołał zaniepokojenie w szeregach nauczycielstwa, ponieważ pogarsza on świadczenia Kas Chorych na rzecz pracowników umysłowych i grozi zniwelowaniem uprawnień pracowników umysłowych do poziomu wielkiej masy pracowników fizycznych, którzy mają być objęci temi samymi przepisami. Sprawa ta była przedmiotem obrad na posiedzeniu Wydziału w dniu 21 września r. b. W myśl uchwały Wydziału referat kol. M. Tazbira na ten temat został ogłoszony w „Przeglądzie Pedagogicznym”, prócz tego zaś Zarząd Główny po zasięgnięciu opinii prawnej u specjalistów zrehabilitował memoriał, który został przesłany do Ministerstwa W. R. i O. P., do Ministerstwa Opieki Społecznej oraz do Izby Ustawodawczych. Memoriał ten ogłoszono w numerze 34 „Przeglądu Pedagogicznego”.

Sprawa zamierzonego podwyższenia opłat do Z. U. P. U., oraz zapowiadanego obniżenia świadczeń emerytalnych i na wypadek bezrobocia była przedmiotem interwencji sekretarza Zarządu Głównego w warszawskim Z. U. P. U. w miesiącu sierpniu b. r., gdyż rozeszły się pogłoski, że reforma ta ma być wprowadzona we wrześniu w drodze rozporządzenia P. Prezydenta Rzeczypospolitej. Z wyjaśnień udzielonych nam w Zakładzie Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych wynikało, że reforma ta, jeśli wogóle wejdzie w życie, będzie załatwiona przez Izby Ustawodawcze, tak iż nauczyciele będą mieli możność obrony swych postulatów.

Nauczyciele szkół prywatnych a ustawodawstwo pracy.

Niebezpieczny projekt Komisji Kodyfikacyjnej w sprawie prawa o zobowiązaniach był przedmiotem szczegółowych roztrząsań na posiedzeniu Prezydium w dniu 17 listopada, z udziałem zaproszonego doradcy prawnego T. N. S. W. i kol. dr. P. Ordynskiego. Zgodnie z uchwałą Prezydium, ogłoszono w „Przeglądzie Pedagogicznym” (nr. 34) artykuł informacyjny o niebezpieczeństwie, grożącym nauczycielstwu szkół prywatnych w związku z nowym projektem Komisji Kodyfika-

cyjnej. Prócz tego wydrukowano jako rękopis projekt ustawy o umowie o prace nauczycieli, który to projekt Zarząd Główny T. N. S. W. złożył w roku 1930 Ministerstwu Pracy i Opieki Społecznej, uchwalivszy go na podstawie referatu kol. dr. P. Ordyńskiego. Projekt ten będzie obecnie podstawą do konkretnych starań o zmianę stanowiska Komisji Kodyfikacyjnej.

Kwalifikowanie szkół prywatnych.

Wyniki tegorocznych zarządzeń Ministerstwa W. R. i O. P. w sprawie przyznawania praw szkołom prywatnym zostały przedstawione na łamach „Przeglądu Pedagogicznego” w trzech artykułach kol. J. Grabowskiego p. t. „Ze statystyki szkolnictwa prywatnego”. W artykułach tych na podstawie szczegółowych badań statystycznych stwierdzono stały postęp szkolnictwa prywatnego, objawiający się w zwiększonej liczbie szkół, którym przyznano prawa szkół państwowych.

Umowa zbiorowa w prywatnym szkolnictwie średnim na rok szk. 1932/33.

Umowa ta, oparta na postanowieniach t. zw. „Komisji norm płac i wpisów” została podpisana dnia 8 czerwca r. b. Umowa była wynikiem długotrwałych rokowań pomiędzy reprezentacjami poszczególnych organizacji: nauczycieli, dyrektorów i właścicieli szkół. Z ramienia T. N. S. W. uczestniczyli w obradach Komisji norm delegowani przez Wydział kol. kol. A. Czekalski, Z. Dąbrowska, dr. P. Ordyński oraz dr. St. Sumiński; oni też podpisali umowę.

Tabela norm płac i wpisów na rok 1932/33 była dziełem kompromisu, który uwzględnił słabnącą wypłacalność rodziców w związku z kryzysem ekonomicznym, a ponadto liczył się ze stanem faktycznym na terenie szkolnictwa prywatnego. Faktem bowiem jest, że z końcem ub. roku szkolnego tylko nieznaczna liczba szkół była w możności wypłacać pełne normy, przewidziane w zeszlórocznej umowie. Z tego powodu Komisja norm zgodziła się powrócić do tabeli z r. 1928/29, co stanowi obniżkę o niespełna 15%. Ponadto upoważniono szkoły do skasowania w miarę potrzeby 10, 9, 8 i 7 trzylecia, zastrzegając jednak, że „skreślenie to nie może być precedensem w następnych latach szkolnych” (punkt 2, ust. 2). Natomiast wpisy utrzymano w nie zmienionej wysokości „gdyż wszelkie zmniejszenie wpisów uniemożliwiłoby udzielanie ulg dzieciom niezamożnych rodziców w dotychczasowym zakresie” (punkt 22). Korzystne dla nauczycielstwa jest jasne sprecyzowanie punktu 18 umowy, dotyczącego rozrachunków między szkołą a rodzinną nauczyciela w przypadku jego śmierci. Prócz tego wprowadzono ważne dla nauczycielstwa przepisy, w sprawie regulowania przez szkoły składok do Z. U. P. U.; było to wykonaniem uchwał ostatniego Walnego Zgromadzenia T. N. S. W.

Umowa zawarta w postanowieniach Komisji Norm nie wyczerpuje, oczywiście, całości stosunku między nauczycielem a właścicielem szkoły prywatnej. Szczegóły jej musza być więc corocznie uzupełniane w miarę wymagań życia. Jednym z zagadnień, które na terenie Warszawy, a także w niektórych miejscowościach prowincjonalnych stało się bardzo aktualne, jest tryb funkcjonowania Komisji Finansowych, tam gdzie zaszła potrzeba ich zorganizowania. Sprawa regulaminu dla Komisji Finansowych był przedmiotem szczegółowej dyskusji na posiedzeniu Komisji w dniu 30 listopada na podstawie referatu członka Zarządu Głównego, kol. A. Czekalskiego. Jest nadzieja, że w najbliższej przyszłości dojdzie do porozumienia w tej sprawie i że regulamin taki zostanie ogłoszony.

Place w szkolnictwie prywatnym.

Niezależnie od działalności w Komisji Norm Zarząd Główny z inicjatywy Koła T. N. S. W. w Radomiu podjął badanie warunków płacy w szkolnictwie prywatnym na podstawie specjalnej ankiety. Odpowiedzi na ankietę nadesłało ogółem 113 szkół. Dane dostarczone przez ankietę będą cenną pomocą w działalności członków Zarządu Głównego na terenie Komisji Norm.

Mnożące się coraz bardziej skargi na nieporozumienia finansowe na tle wypłat w szkolnictwie prywatnym załatwiał Zarząd Główny zazwyczaj w porozumieniu z Komisją Norm. W wielu takich wypadkach koledzy korzystali z pomocy doradcy prawnego przy Zarządzie Głównym. W niektórych wypadkach sprawa znalazła epilog przed sądem cywilnym, który zazwyczaj stawał na stanowisku obrony norm umowy zbiorowej.

W sprawie stosunków finansowych nauczycieli szkół prywatnych, ogłosił „Przegląd Pedagogiczny” szereg ciekawych artykułów pióra kol. dra I. Kozielewskiego.

Sprawa weteranów szkolnictwa.

Sprawa zaopatrzenia weteranów szkolnictwa polskiego z lat niewoli, którzy, nie uzyskawszy posad w szkolnictwie państwowem polskiem, pozostali obecnie bez środków do pracy, jest od kilku lat przedmiotem trosk i zabiegów Zarządu Głównego, zwłaszcza, że „Fundusz Wdzięczności” w nieznacznej jedynie mierze może podobać wzrastającym potrzebom. W roku bieżącym interwenjowaliśmy w sprawie zaopatrzenia państwowych dla kilku kolegów weteranów szkolnictwa, prócz tego zaś w lipcu udaliśmy się w specjalnej delegacji (kol. W. Kopczewski i R. Mańkowski) do P. Wiceministra Skarbu, prof. dr. L. Kozłowskiego, któremu przedstawiliśmy memoriał, określający najważniejsze postulaty w tej bardzo ważnej sprawie (por. „Przegląd Pedagogiczny” nr. 23). Delegacja została przyjęta bardzo życzliwie i P. Wiceminister wyraził nadzieję załatwienia niektórych postulatów, co prawda w granicach możliwości i obecnej trudnej sytuacji Skarbu Państwa. Tę samą sprawę przedstawiła delegacja Zarządu Głównego w miesiącu sierpniu P. Dyrektorowi Dr. M. Mendysowi w Ministerstwie W. R. i O. P., informując go o przebiegu i wynikach audjencji w Ministerstwie Skarbu. Stanowisko Ministerstwa W. R. i O. P. w tej sprawie jest, jak zawsze, bardzo życzliwe.

Zniżki kolejowe dla nauczycieli kontraktowych oraz nauczycieli szkół prywatnych.

W wykonaniu ostatniej uchwały Walnego Zgromadzenia, Sekretarz Generalny T. N. S. W. dwukrotnie: raz w okresie przedwakacyjnym, drug raz z końcem listopada interwenjował w Ministerstwie Komunikacji w powyższej sprawie, która była już przedmiotem dwóch memoriałów Zarządu Głównego T. N. S. W. do Ministerstwa Komunikacji oraz delegacji Zarządu Głównego z r. 1931. Pozytywnych rezultatów tych starań, jak dotąd, nie zdołano uzyskać.

VII. Samopomoc materialna T. N. S. W.

„Jantarowa Checza” na Helu.

W domu wypoczynkowym T. N. S. W. na Helu „Jantarowej Checzy” rozpoczął się sezon letni w dniu 1 lipca i trwał do końca sierpnia. Liczne zgłoszenia, jakie napływały do Zarządu Głównego, pozwalały przypuszczać, że liczny będzie zjazd nad morze nauczycielstwa szkół średnich, które pragnie rozgościć się we własnym domu.

Nadzieje nie zawiodły. Mimo trudne warunki finansowe, w jakich znajduje się nauczycielstwo, dzięki obniżeniu przez Zarząd Główny kosztów pobytu w „Jantarowej Checzy” napływ gości w lipcu był tak wielki, iż w ostatnich dniach lipca z trudem udało się rozmieścić wszystkich zgłaszających się na mieszkanie. Ogółem w ciągu lipca i sierpnia korzystały z gościnicy w „Jantarowej Checzy” 182 osoby, członkowie T. N. S. W. Reprezentowane były prawie wszystkie ważne miasta Rzeczypospolitej: Częstochowa, Gniezno, Gnień, Kraków, Krzeszów, Lublin, Lwów, Poznań, Płock, Sierpc, Szamotuły, Warszawa, Wilno, Włocławek i inne.

Całkowity koszt utrzymania jednej osoby w „Jantarowej Checzy” wynosił około 7 złotych dziennie.

Administrację „Jantarowej Checzy” oraz korespondencję z osobami zgłaszającymi się załatwiał wiceprezes Zarządu Głównego kol. St. Kwiatkowski, stroną gospodarczą opiekowała się kol. W. Witwińska. W sezonie ubiegłym zaangażowano wytrawnego kucharza. Pobyt w „Jantarowej Checzy” dzięki dopisującej przez cały lipiec i sierpień pogodzie, oraz dzięki pewnemu, panującemu tam komfortowi i staraniom administracji był przyjemnym i zdrowym wypoczynkiem. Liczne wycieczki, organizowane wspólnie przez kolegów, zebrania towarzyskie i spacery zbliżyły do siebie nawet osoby, które przyjechały tam z zamiarem szukania samotności. „Jantarowa Checza” stała się prawdziwym domem koleżeńskim, gdzie

nietylko oddawano się wypoczynkowi, ale zadzierżgnięto węzły koleżeńskiej przyjaźni. Liczne zapisy w księdze pamiątkowej świadczą o serdecznym nastroju, jaki tam panował.

Dom wypoczynkowy T. N. S. W. w Krynicy.

W roku 1930 Zarząd Okręgu Krakowskiego zakupił w Krynicy przy ul. Leśnej parcelę, obszaru 1623 m² wraz ze znajdującym się na niej będącym w budowie budynkiem murowanym, który został przeznaczony na dom wypoczynkowy dla członków T. N. S. W.

Fundusze na kupno parceli i domu Zarząd Okręgu Krakowskiego uzyskał z opodatkowania się członków T. N. S. W. na terenie swoim w wysokości 1,25% od poborów miesięcznych oraz z subwencji Zarządu Głównego w kwocie zł. 20.000.

Ogólna suma wydatków na kupno domu wypoczynkowego T. N. S. W. w Krynicy w roku 1930 — 1931 wyniosła zł. 46.412 gr. 72.

W okresie sprawozdawczym Zarząd Okręgu Krakowskiego postanowił przekażać dalszą budowę w ręce Zarządu Głównego. Wobec tej decyzji Zarządu Okręgu Krakowskiego, Zarząd Główny przejął sprawę budowy w swe ręce i powierzył ogólne kierownictwo robót wiceprezesowi Zarządu Głównego kol. Stefanowi Kwiatkowskiemu.

Celem obejrzenia stanu budynku na miejscu Zarząd Główny wydelegował do Krynicy budowniczego kol. Al. Biernackiego, który po porozumieniu się w sprawie rysunków wykonawczych z dotychczasowym kierownikiem rob. kol. inż. Wierzechowskim z Krakowa przedstawił swe wnioski Zarządowi Głównemu. Nie mogąc opierać się na jedynej ofercie przedsiębiorcy z Krakowa, proponowanej przez Zarząd Okręgowy, rozpisano konkurs na dalsze prowadzenie robót i otrzymano cztery oferty. Po zestawieniu przedstawionych cen i po zbadaniu kwalifikacji zawodowych przedsiębiorstw, wybrano firmę budowlaną Roth z Warszawy i jej powierzono prowadzenie dalszych robót budowlanych w domu wypoczynkowym. Roboty te zostały niezwłocznie podjęte. Ogólny nadzór nad robotami oddano p. inżynierowi Zygmuntowi Protassewiczowi, prowadzącemu budowę innych domów w Krynicy.

Dla ustalenia kolejności robót udał się do Krynicy kol. St. Kwiatkowski wraz z kol. A. Mikulskim z Krakowa, skarbnikiem Zarządu Okręgowego i Prezesem sąsiedniego Koła T. N. S. W. w Nowym Sączu, kol. K. Gołachowskim, inż. Życkim z Warszawy i inż. Protassewiczem z Krynicy i tam zadecydowali, jakie roboty budowlane mają być wykonane jeszcze w obecnym sezonie. Postanowiono przedewszystkiem zabezpieczyć budynek przed zniszczeniem, wywołanem warunkami lokalnymi i atmosferycznymi, a następnie wykonać taką część robót, aby można było otworzyć dom wypoczynkowy już w najbliższym sezonie letnim. Prace te jednak mogą być uskutečněnione w miarę uzyskania przez Zarząd Główny na ten cel odpowiednich funduszy.

Budowa domu wypoczynkowego Okręgu Śląskiego T. N. S. W. w Wiśle na Śląsku Cieszyńskim.

Zarząd Okręgu Śląskiego T. N. S. W. z funduszy, zebranych ze stałych dopłat do składek członkowskich, pobieranych od członków T. N. S. W. na terenie Okręgu, oraz przy pomocy subwencji Zarządu Głównego kupił w r. 1929 parcelę w Wiśle w Beskidach Zachodnich, a w roku 1930 przystąpił do budowy własnego domu wypoczynkowego na tej parceli.

Wobec trudnej sytuacji, finansowej, w jakiej znaleźli się członkowie T. N. S. W. na Śląsku, składki na budowę domu zmniejszyły się tak znacznie, iż Zarząd Okręgowy Śląski nie był w stanie kontynuować rozpoczętej budowy.

Jak się następnie okazało, miejsce, na którym rozpoczęto budowę domu w Wiśle, ma położenie niewygodne, co znacznie podnosiło koszt budowy. Z tego względu Zarząd Okręgowy Śląski wystąpił do Zarządu Głównego z wnioskiem o upoważnienie go do sprzedaży parceli wraz z rozpoczętym domem w Wiśle i do kupna placu w Polanie, położonego znacznie lepiej.

Zarząd Główny delegował na Śląsk dwóch swych członków: wiceprezesa St. Kwiatkowskiego i skarbnika Wł. Kopczewskiego, którzy po przeprowadzeniu wizji lokalnej poparli stanowisko Zarządu Okręgowego.

Wobec tego Zarząd Główny udzielił piśmiennej plenipotencji Zarządowi Okręgu Śląskiego do nabycia nowego placu w Polanie pod budowę domu wypoczynkowego, upoważniając jednocześnie do podjęcia starań celem sprzedaży placu w Wiśle. Plac w Polanie o powierzchni 9193 m² został nabyty za sumę zł. 9.696 gr. 65.

Ułgi w uzdrowiskach.

Dzięki usilnym zabiegom Zarządu Głównego członkowie T. N. S. W. w okresie sprawozdawczym mogli korzystać ze zniżek w opłacie taksy kuracyjnej i z ulg za kurację w 12 uzdrowiskach (w poprzednim okresie sprawozdawczym w 9). Zniżki te uzyskano w następujących uzdrowiskach: w Ciechocinku, Druskenikach, Inowrocławiu, Kosowie, Krościenku, Lubieniu Wielkim, Niemirowie, Rabce, Solcu, Truskawcu, Zakopanem i Żegestowie.

Pokój gościnny przy Zarządzie Głównym.

Istniejący od szeregu lat przy Zarządzie Głównym pokój gościnny pozostawał w okresie sprawozdawczym pod bezpośrednią opieką członka Prezydium Zarządu Głównego kol. M. Tazbira. W pokoju gościnnym członkowie T. N. S. W. z prowincji, przyjeżdżający do Warszawy, otrzymywali po okazaniu legitymacji członkowskiej za niewielką opłatą 2 zł. na dobę nocleg w ciągu 3 dni.

W okresie sprawozdawczym mieszkało w pokoju gościnnym 198 kolegów i koleżanek.

VIII. Reprezentacja T. N. S. W. na zewnątrz.

Udział T. N. S. W. w pogrzebie ś. p. Prezydentowej Michaliny Mościckiej.

Na wieść o śmierci ś. p. Prezydentowej Michaliny Mościckiej Prezes T. N. S. W. Profesor dr. W. Sierpiński, bawiący w czasie wakacji w Zakopanem, przesał do Kancelarii Cywilnej P. Prezydenta depeszę kondolencyjną. Z ramienia Zarządu Głównego wzięli udział w pogrzebie kol. wiceprezes St. Kwiatkowski oraz zast. sekretarza gen. kol. R. Mańkowski.

Reprezentacja T. N. S. W. w polskich organizacjach społecznych.

Dotychczasowy charakter reprezentacyjny T. N. S. W. wobec polskich organizacji społecznych został utrzymany i w okresie sprawozdawczym.

Tak więc Zarząd Główny T. N. S. W. utrzymywał stały kontakt przez wyznaczonych do tego łączników z niektórymi organizacjami, mającymi swą główną siedzibę w Warszawie, a w szczególności z organizacjami zrzeszeń społecznych i zawodowych o celach pokrewnych do statutowych celów T. N. S. W., a nadto wysyłał przedstawicieli swoich na zjazdy lub obchody instytucji zaprzyjaźnionych, od których otrzymywał zaproszenia na te uroczystości.

W okresie sprawozdawczym T. N. S. W. było członkiem dwóch centralnych instytucji, z których jedna miała na celu obronę interesów zawodowych, a druga — cele ideowe, podobne do zamierzonych w statucie T. N. S. W.

Tak więc T. N. S. W. wchodziło w skład Ogólnego Zrzeszenia Związków i Stowarzyszeń Pracowników Państwowych i Samorządowych Rzeczypospolitej Polskiej. Przedstawicielem T. N. S. W. w Zarządzie zrzeszenia byli kol. dr. Wł. Gubrynowicz i kol. R. Mańkowski.

W skład utworzonego przez Ogólne Zrzeszenie i inne centralne organizacje pracowników państwowych Naczelnego Komitetu Pracowników Państwowych Kolejowych i Komunalnych wchodził, jako przedstawiciel T. N. S. W. kol. W. Gubrynowicz.

T. N. S. W. było również członkiem Sekcji Polskiej Ligi Nowego Wychowania — a jego przedstawicielami w tej instytucji są kol. A. Czekalski i Z. Iwaszkiewiczowa.

Z Towarzystwem Edukacji Narodowej łączyły T. N. S. W. ożywione stosunki. Łącznikiem między Zarządem Głównym T. N. S. W. a Zarządem tego Towarzystwa był w czasie sprawozdawczym kol. dr. E. Łoziński.

Zarząd Główny posiadał swych przedstawicieli w Komitecie Organizacyjnym utworzenia stypendjum im. Ministra W. Czerwińskiego. Byli nimi kol. H. Galile i M. Tazbir.

Prócz tego Zarząd Główny delegował swych członków na inne liczne zjazdy i obrady.

Udział T. N. S. W. w Zjazdach międzynarodowych.

Tow. Naucz. Szkół Średnich i Wyższych wchodziło jako członek do Międzynarodowego Biura Narodowych Towarzystw Nauczycielskich z siedzibą w Paryżu (Bureau International des Fédérations Nationales des Professeurs de l'Enseignement Secondaire Public), które obejmuje dwadzieścia kilka związków nauczycieli szkół średnich z Europy i innych części świata. Organ Biura, miesięcznik p. t. Bulletin International des Federations Nationales du Personnel de l'Enseignement Secondaire Public" w większej liczbie jest stale przysyłany Zarządowi Głównemu, który na życzenie rozsyłał go poszczególnym Kołom Towarzystwa.

Doroczny XIV Międzynarodowy Kongres Nauczycieli szkół średnich, zorganizowany został przez Bureau International w okresie sprawozdawczym w Londynie w dniach 18 do 23 lipca r. b.

Przedmiotem obrad Kongresu były zajęcia pozaszkolne uczniów.

Oficjalnym delegatem Zarządu Głównego na Kongres był prof. uniwersytetu Lwowskiego, dr. Władysław Tarnawski.

Szczegółowe sprawozdanie z obrad XIV Międzynarodowego Kongresu Nauczycieli Szkół Średnich, opracowane przez delegata Zarządu Głównego, prof. dr. Władysława Tarnawskiego, zostało umieszczone w numerach 23 i 24 „Przeglądu Pedagogicznego” z września r. b.

Niezależnie od tego niejako oficjalnego udziału w zjazdach międzynarodowych Towarzystwo było reprezentowane i na innych międzynarodowych zjazdach. Tak więc kol. Z. Iwaszkiewiczowa była delegatką T. N. S. W. na VI Kongresie Ligi Nowego Wychowania, którego T. N. S. W. jest członkiem w Polskiej Sekcji. Zjazd odbył się w Nicei w sierpniu. Tematem obrad Kongresu były zagadnienia socjologiczne jako najbardziej aktualne i wymagające specjalnej uwagi ze strony wychowawców. Obszerne sprawozdanie z przebiegu obrad tego Kongresu pióra delegatki Z. Iwaszkiewiczowej ogłoszone zostało w numerach 23, 24, 25, 26 „Przeglądu Pedagogicznego” z września i października r. b.

Prezes Towarzystwa prof. dr. W. Sierpiński w maju r. b. brał udział z ramienia T. N. S. W. w konferencji Matematyków Rumuńskich w Turnu Severin.

IX. Sprawozdanie Głównej Komisji Rozjemczej.

Na posiedzeniu w dniu 25 maja wybrano ponownie na przewodniczącego p. Riemera, na zastępcę przewodniczącego — p. Schuppa.

Posiedzeń plenarnych Komisja odbyła w okresie sprawozdawczym 3 (trzy), obok posiedzeń kompletów.

Z poprzedniego okresu sprawozdawczego nie pozostała żadna sprawa niezatwiona, w obecnym okresie wpłynęło 5 (pięć) spraw, z których załatwiono 4 (cztery), a jedna jest w toku załatwienia.

X. Sprawozdanie Rachunkowe Zarządu Głównego T.N.S.W. za czas 1.I.—30.XI. 1932 r.

A. Wydatki i wpływ administracyjne.

WYDATKI	Prelimi- nowano na r. 1932	Na czas 1.I.—30.XI. 1932		Prelimi- narz na cały r. 1933
		Prelimi- nowano	Wyko- nano	
Koszty ogólne:				
1. Płace	14.000.—	12.830.—	12.479.66	10.000.—
2. Zjazdy Zarządu Głównego	3.500.—	3.500.—	3.382.75	2.500.—
3. Delegacje	500.—	500.—	622.20	500.—
4. Sekcje Główne	1.000.—	900.—	659.50	500.—
5. Koszty kancelaryjne	3.000.—	2.750.—	2.825.74	2.500.—
6. „ gospodarcze	400.—	370.—	463.69	—
7. „ udziału w inn. organ.	2.000.—	1.960.—	2.651.78	2.000.—
8. Lokal	8.000.—	4.000.—	4.366.16	8.000.—
9. Sprawozdanie Roczne	3.000.—	3.000.—	2.805.56	1.500.—
10. Walne Zgromadzenie	500.—	500.—	1.070.60	1.000.—
11. Obrona prawna (syndyk)	3.150.—	2.500.—	1.251.95	4.000.—
12. Różne	500.—	450.—	169.—	—
13. Podatki i świadczenia	1.500.—	1.375.—	1.255.—	1.000.—
14. Biuro Pośrednictwa Pracy	300.—	300.—	300.—	500.—
	41.350.—	34.935.—	34.304.09	34.000.—
Wydawnictwa:				
„Przegląd Pedagogiczny”.				
15. Płace	7.800.—	7.100.—	7.593.—	6.000.—
16. Honoraria	5.850.—	5.000.—	4.500.76	3.500.—
17. Druk	12.500.—	11.700.—	9.876.—	6.000.—
18. Papier	7.000.—	7.000.—	4.3.8.19	2.500.—
19. Ekspedycja	9.000.—	8.500.—	7.340.89	5.000.—
20. Różne	1.000.—	900.—	724.79	500.—
	43.150.—	40.200.—	34.363.63	23.500.—
Inne czasopisma:				
21. Muzeum	3.000.—	2.700.—	2.700.—	2.000.—
22. Szkolnictwo Zawodowe	2.500.—	1.000.—	1.000.—	—
23. Pedagogjum	2.500.—	2.250.—	2.250.—	—
24. Inne wydawnictwa	—	—	—	3.000.—
	8.000.—	5.950.—	5.950.—	5.000.—
Nadzwyczajne:				
25. Różne i Propaganda	1.500.—	1.350.—	789.90	500.—
26. Niedobór r. 1931	784.55	—	—	—
Wydatki razem	94.784.55	82.435.—	75.407.62	63.000.—
WPŁYWY				
27. Składki	90.000.—	81.800.—	71.783.35	60.000.—
28. Ogłoszenia i prenumeraty	4.500.—	2.000.—	1.158.98	2.500.—
29. Procenty	500.—	250.—	400.88	500.—
	95.000.—	84.050.—	73.343.21	63.000.—

B. Wydatki i wpływy specjalne.

WYDATKI	W ciągu 1932 (do 1.12)	Preliminarz na rok 1933
„Jantarowa Checza” na Helu:		
1. wydatki kancelaryjne w lecie	202.41	200.—
2. płace dozoru	1.248.30	1.400.—
3. ekspedycja ruchomości	117.51	100.—
4. utrzymanie porządku	417.77	400.—
5. opał i światło	582.—	600.—
6. drobny inwentarz	129 65	100 —
7. podatki, asekuracja	265.41	300.—
8. wypłata 0/0/0 od pożyczek (r. 1931 i 1932)	6.423.24	2.800.—
9. spłata pożyczek	21.800.—	10.000.—
10. 0 0/0 i spłaty w toku	4.030.—	—
Dom wypożyczkowy w Krynicy:		
11. ostatnia rata za parcelę	5.189.50	—
12. podatek od kupna	920.70	—
13. wydatki budowlane	146.—	25.000.—
Parcela w Polanie:		
14. dopłata na kupno	6.181.10	—
Rezerwa:		
15. rezerwa	—	10.253.22
Saldo na rok następny:		
16. saldo	26.153.22	—
Razem	73.806 81	51.153.22
WPŁYWY		
17. Składki członków na Fund. Budowy Domu	21.013.50	18.000.—
18. Dochód z letniska na Helu	7.122.31	7.000.—
19. Wpłata Z. Okr. Krakowskiego na Krynice	8.000.—	—
20. Dywidenda Ks.-Atl. za rok 1931	20.266 40	—
21. Saldo z roku ub.	17.404.60	26.153.22
Razem	73.806.81	51.153.22

Księgowa (—) *Eugenja Matczakówna.* Skarbnik (—) *Władysław Kópczewski*

UWAGA: Uzupełnienie sprawozdania za gr. dzień 1932 r. oraz bilanse zamknięcia na d. 31.12. 1932 r. przedstawione będą na Walnem Zgromadzeniu T. N. S. W.

Wnioski Skarbowe w związku z preliminarem na r. 1933.

1. Walne Zgromadzenie zatwierdza proponowany preliminarz w części A — wydatków i wpływów administracyjnych — i w części B — wydatków i wpływów specjalnych.

2. Walne Zgromadzenie uchwała na r. 1933 na pokrycie wydatków bieżących składkę 1 zł. 50 gr. miesięcznie przez 12 miesięcy (18 zł. rocznie).

3. Walne Zgromadzenie uchwała następujący podział składki administracyjnej: rocznie dla Zarządu Głównego 1 zł., dla Zarządu Okręgowego 30 gr., dla Zarządu Koła 20 gr. miesięcznie przez 12 miesięcy.

4. Walne Zgromadzenie uchwała na r. 1933 dodatek do składki na specjalne fundusze w kwocie 50 gr. miesięcznie przez 12 miesięcy, z czego na Fundusz Budowy Domu 30 gr., na Fundusz im. Mickiewicza 10 gr., na Fundusz Wdzięczności 10 gr. miesięcznie.

5. Walne Zgromadzenie upoważnia Skarbnika Zarządu Głównego do dokonywania przenoszeń wydatków z jednej pozycji do drugiej w obrębie każdego preliminarza A lub B.

6. Walne Zgromadzenie upoważnia Prezydium Zarządu Głównego do powiększenia wydatków w razie zwiększenia się wpływów ponad preliminowane.

Redaktor i Wydawca: **Henryk Galle.** Nakładem Zarządu Głównego T. N. S. W.

Adres Redakcji i Administracji — Warszawa, Bracka 18.

Drukarnia Zakładów Wydawniczych M. Arct, Sp. Akc. w Warszawie, Czerniakowska 225.

Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.